

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

www.qbz.gov.al

Nr. 83

20 maj

2013

P Ë R M B A J T J A

		Faqe
Ligj nr. 138/2013 datë 2.5.2013	Për burimet e energjisë së rinovueshme	3499
Ligj nr. 139/2013 datë 2.5.2013	Për ratifikimin e marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë Federale Austriake për shkëmbimin e ndërsjellë të të dhënave në çështjet e kontrollit të migracionit dhe çështjet e azilit	3516
Ligj nr. 140/2013 datë 2.5.2013	Për një ndryshim në ligjin nr. 10 239, datë 25.2.2010 “Për krijimin e fondit special të kompensimit të pronave”	3521
Ligj nr. 141/2013 datë 2.5.2013	Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9482, datë 3.4.2006 “Për legalizimin, urbanizimin dhe integrimin e ndërtimeve pa leje”, të ndryshuar	3521
Ligj nr. 142/2013 datë 2.5.2013	Për shfuqizimin e ligjit nr. 111/2013 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 7928, datë 27.4.1995 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar”, të ndryshuar”	3523
Ligj nr. 143/2013 datë 2.5.2013	Për disa shtesa në ligjin nr. 10 039, datë 22.12.2008 “Për ndihmën juridike”	3523
Ligj nr. 144/2013 datë 2.5.2013	Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 7895, datë 27.1.1995 “Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar	3526
Ligj nr. 145/2013 datë 2.5.2013	Për disa ndryshime në ligjin nr. 7905, datë 21.3.1995 “Kodi i Procedurës Penale i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar	3537

LIGJ
Nr. 138/2013

PËR BURIMET E ENERGJISË SË RINOVUESHME¹

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është:

- a) të ndihmojë në përdorimin ekonomik të burimeve natyrore dhe zhvillimin e qëndrueshëm në Republikën e Shqipërisë;
- b) të nxitë përdorimin e teknologjive dhe novacioneve për prodhimin e energjisë elektrike dhe nxehtësisë nga burime të rinovueshme energjie, për të siguruar një zhvillim të qëndrueshëm të vendit;
- c) të zvogëlojë importin e lëndëve djegëse organike, të zvogëlojë gazet me efekt serrë dhe të mbrojë mjedisin, në zbatim të detyrimeve ndërkombëtare të Republikës Shqipërisë nga marrëveshjet dhe traktatet ndërkombëtare të energjisë;
- ç) të rritë llojshmërinë e përdorimit të burimeve të energjisë dhe sigurinë e furnizimit me energji në Republikën e Shqipërisë;
- d) të nxitë zhvillimin e tregut të brendshëm të energjisë dhe integrimin e tij në atë rajonal;
- dh) të rritë numrin e prodhuesve të pavarur të energjisë dhe të nxitë zhvillimin e ndërmarrjeve të vogla e të mesme;
- e) të nxitë zhvillimin rural dhe të zonave të izoluara, duke përmirësuar furnizimin me energji të këtyre zonave.

Neni 2

Objekti

Ky ligj përcakton:

- a) kuadrin ligjor për nxitjen e prodhimit të energjisë nga burimet e rinovueshme të energjisë;
- b) objektivat kombëtarë të detyrueshëm për kontributin e burimeve të rinovueshme në konsumin përfundimtar bruto të energjisë;
- c) përparësinë e lidhjes në sistemet e rrjetit të energjisë elektrike të centraleve, që përdorin burime të rinovueshme energjie brenda territorit të Republikës së Shqipërisë;

¹ Ky ligj është përafruar plotësisht me:

Direktivën 2009/28/KE të Parlamentit Europian dhe të Këshillit, datë 23 prill 2009 "Mbi promovimin e përdorimit të energjisë nga burime të rinovueshme, si dhe ndryshimin dhe shfuqizimin e direktivave 2001/77/KE dhe 2003/30/KE". Numri CELEX: 32009L0028, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Europian, Seria L, Nr. 140, datë 5. 6. 2009, faqe 16 – 62.

ç) përparësinë e blerjes dhe pagesës nga blerësi të energjisë elektrike, të energjisë së prodhuar nga burimet e rinovueshme të energjisë;

d) kuadrin ligjor për procedurat e autorizimit, licencimit dhe të plotësimit të kërkesave për marrjen e lejeve përkatëse;

dh) rregullat për garancinë e origjinës, koordinimin e kërkesave për licencimin dhe lejet;

e) mënyrat e nxitjes së përdorimit të sistemeve për ngrohjen e ujit nga energjia diellore;

ë) kuadrin ligjor për përdorimin e energjisë së burimeve të rinovueshme për transport.

Neni 3

Përkufizime

1. Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

a) “Biokarburant” është lëndë djegëse, në trajtë të lëngët ose të gaztë, e prodhuar nga biomasat, për t’u përdorur në sektorin e transportit.

b) “Biogaz” është lëndë djegëse e gaztë, e prodhuar nga biomasat ose nga shpërbërja e mbeturinave organike, industriale dhe urbane, të shpërbëshme biologjikisht, të cilat mund të pastrohen dhe të përmirësohen deri në cilësinë e gazit natyror, për t’u përdorur si biokarburant, si dhe gazi me prejardhje nga drutë e zjarrit.

c) “Biolëngje/lëndë djegëse e lëngët nga biomasat” janë lëndë djegëse të lëngëta, të prodhuara nga biomasa, që përdoren në prodhimin e energjisë, në fushën e nxehtësisë (temperatura të larta) ose të ftohtit (temperatura të ulëta), përjashtuar fushën e transportit.

ç) “Blerës i energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme të energjisë” është subjekti përgjegjës për blerjen e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme të energjisë, sipas neneve të parashikuara në këtë ligj dhe në ligjin nr. 9072, datë 22.5.2003 “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar.

d) Biomasa” është pjesa e biodegradueshme e produkteve, mbeturinave dhe mbetjeve me origjinë biologjike nga veprimtaria bujqësore (përfshirë lëndë bimore dhe shtazore), pyjore dhe nga industri të lidhura me to, duke përfshirë peshkimin dhe akuakulturën, si edhe pjesa e biodegradueshme e mbeturinave industriale, urbane dhe rurale.

dh) “Central” janë të gjitha pajisjet dhe sistemet e një centrali gjenerues të energjisë elektrike dhe të nxehtësisë, që shfrytëzojnë burimet e rinovueshme të energjisë.

e) “Central elektrik termik me disa lëndë djegëse” është çdo central që prodhon energji elektrike ose nxehtësi apo centrale, që punojnë me një ose më shumë lloje të lëndëve djegëse, nga të cilat të paktën njëri është burim i rinovueshëm energjie. Centralët elektrikë termikë që nuk përdorin asnjë lëndë djegëse ose energji nga burime të rinovueshme energjie, nuk kualifikohen si centrale elektrikë termikë me disa lëndë djegëse, sipas këtij ligji.

ë) “Energjia e mjedisit të jashtëm” është energjia e akumuluar në formë nxehtësie në ajrin e mjedisit të jashtëm.

f) “Energjia e prodhuar nga burime të rinovueshme të energjisë” është energjia e prodhuar nga centrale, që përdorin vetëm burime të rinovueshme energjie dhe jo lëndë djegëse, të emërtuara si energjia hidrike, energjia e erës, energjia diellore, energjia e ajrit të mjedisit të jashtëm, energjia gjeotermike, energjia hidrotermike, energjia e valëve të detit, energjia e baticës dhe zbaticës, si dhe energjia e mbetjeve urbane e atyre industriale, të përbërësve të tyre të shpërbëshëm.

g) “Energjia elektrike e prodhuar nga burime të rinovueshme energjie” është energjia elektrike e prodhuar nga centrale elektrikë, të cilat përdorin ose vetëm burime të rinovueshme të energjisë, ose një pjesë të burimeve të rinovueshme të prodhuara në centralët, që punojnë me disa lëndë djegëse, përfshirë dhe ato konvencionale dhe që përfshijnë në to sasinë e energjisë së rinovueshme për mbushjen e rezervuarëve grumbullues të sipërm të hidrocentraleve me pompa dhe përjashtojnë energjinë elektrike të prodhuar si rezultat i mbushjes së rezervuarëve të sipërm të grumbullimit.

gj) “Energjia e faturuar” është sasia e energjisë që i korrespondon një centrali prodhues dhe është e barabartë me:

i) sasinë e energjisë së prodhuar, në rastet kur vlerësimi i cilësisë së shërbimit nga ana e rrjetit nuk përfshihet në kontratën e shitblerjes së energjisë dhe në marrëveshjen e lidhjes me rrjetin;

ii) energjinë e prodhuar, e cila është korrigjuar në përputhje me vlerësimin e cilësisë së shërbimit nga ana e rrjetit, kur kjo e fundit është përfshirë në kontratën e shitblerjes së energjisë dhe në marrëveshjen e lidhjes me rrjetin.

h) “ERE” është shkurtimi i emërimit të Entit Rregullator të Energjisë, siç përkufizohet në ligjin nr. 9072, datë 22.5.2003 “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar.

i) “Garancia e origjinës së energjisë elektrike” është dokumenti elektronik, i cili ka vetëm një funksion, atë të vërtetimit se sasia ose një pjesë e caktuar e energjisë elektrike të prodhuar është prodhuar në një central me një kapacitet prodhues të përcaktuar dhe që përdor burime energjie të rinovueshme, sikurse është përcaktuar në ligjin për sektorin e energjisë elektrike.

j) “Impiant koogjenerimi” është një central, që prodhon njëkohësisht energji elektrike dhe termike, duke përdorur një lëndë djegëse të vetme, që mund të jetë gaz natyror apo biomasë.

k) “Kapaciteti, fuqia e instaluar” është sasia e energjisë që mund të prodhohet në njësinë e kohës nga një central elektrik. Fuqia neto e prodhuar (energji neto në njësinë e kohës) zvogëlohet me vlerën e humbjeve në elemente të ndryshme të centralit.

l) “Kapacitet ose fuqi gjeneruese” është kapaciteti ose fuqia efektive e energjisë elektrike, që mund të realizojë një central gjatë operimit të rregullt pa kufizime, pavarësisht nga ndryshimet në periudha të shkurtra kohe.

ll) “Kontrata e lidhjes me rrjetin” është kontrata e nënshkruar ndërmjet një prodhuesi dhe operatorit të sistemit të rrjetit, me qëllim që të bëjë të mundur lidhjen e centralit me Rrjetin Elektrik Kombëtar.

m) “Konsumi përfundimtar bruto i energjisë” është e gjithë sasia e energjisë e furnizuar si e tillë për industrinë, transportin, për sektorin familjar, për shërbimet e ndryshme, përshirë shërbimet, publike dhe private, bujqësinë, pyjet dhe peshkimin, përfshirë konsumin e energjisë elektrike dhe të nxehtësisë edhe për autokonsum në të gjithë sektorët e energjetikës, si dhe humbjet e energjisë elektrike dhe të nxehtësisë në sistemin e prodhimit, transmetimit dhe shpërndarjes.

n) “Marrëveshje për blerjen e energjisë elektrike” është marrëveshja “tip” e miratuar nga ERE ndërmjet blerësit të energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme të energjisë dhe prodhuesit që ka përparësi për blerjen e energjisë elektrike, të prodhuar nga një central ose impiant i prodhimit të energjisë.

nj) “Ministria përgjegjëse për energjinë” është aktualisht Ministria e Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës ose cilado ministri pasardhëse, përgjegjëse për energjinë.

o) “Operatorët e sistemit të rrjetit” janë operatorët e sistemeve të rrjetit të të gjitha niveleve të tensionit, të rrjeteve transmetuese dhe shpërndarëse të energjisë elektrike.

p) “Operatori i Sistemit të Shpërndarjes” është një person juridik, përgjegjës për operimin, sigurimin e mirëmbajtjes dhe, nëse është e nevojshme, zhvillimin e sistemit të shpërndarjes së energjisë elektrike në një zonë të caktuar dhe, kur është rasti, personi përgjegjës për realizimin e lidhjeve të tij me sistemet e tjera, si dhe sigurimin e aftësisë afatgjatë të sistemit, për të përmbushur kërkesat e arsyeshme për shpërndarjen e energjisë elektrike.

q) “Operator i Sistemit të Transmetimit” është një person juridik përgjegjës për operimin, dispeçimin, sigurimin e mirëmbajtjes dhe, nëse është e nevojshme, zhvillimin e sistemit të transmetimit në një zonë të caktuar, përfshirë interkoneksionin e tij me sistemet e tjera, si dhe për sigurimin e aftësisë afatgjatë të sistemit për të përmbushur kërkesat e arsyeshme për transmetimin e energjisë elektrike.

r) “Prodhues” është çdo person, fizik apo juridik, pavarësisht nga pronësia, i cili përdor një central për të prodhuar energji elektrike ose termike nga burime energjie të rinovueshme.

rr) “Prodhues që ka përparësi” është çdo prodhues i energjisë elektrike nga burime të rinovueshme, me fuqi të instaluar deri në 15 MW për të gjitha centralet e ndërtuara prej shoqërisë, i cili përfiton nga (i) mekanizmi i tarifës fikse të shitjes (*feed-in tariff*) dhe (ii) që kanë nënshkruar marrëveshjen për blerjen e energjisë (PPA) me kompaninë që ka detyrimin të blejë energjinë elektrike të prodhuar nga burimet e rinovueshme.

s) “Prodhues që nuk ka përparësi” është çdo prodhues, i cili nuk përfiton nga mekanizmi i tarifës së futjes së energjisë elektrike në rrjet.

sh) “Sistemi i rrjetit” janë të gjitha pajisjet teknike të përdorura për transmetimin dhe shpërndarjen e energjisë elektrike.

t) “Sistem diellor për prodhimin e ujit të ngrohtë” është një pajisje ose impiant, që përdoret për të transformuar energjinë diellore në energji termike për ngrohjen e ujit.

th) “Skemë mbështetëse” është çdo instrument, skemë ose mekanizëm i zbatuar nga Qeveria Shqiptare për nxitjen e shfrytëzimit të burimeve të rinovueshme, detyruese për plotësimin e objektivave të burimeve të rinovueshme të Shqipërisë, të siguruar sipas nenit 7 të këtij ligji, duke përfshirë, por duke mos u kufizuar vetëm në: tarifat e futjes së energjisë elektrike në rrjet, përjashtimin ose reduktimin e taksave, rimbursimin e taksave, ndihmë me investim (grant), karakteristikat e burimeve të ndryshme të rinovueshme, karakteristikat e impianteve që përdorin burime të ndryshme të rinovueshme, pozicionin gjeografik, madhësinë e impiantit, në kuptimin e fuqisë së instaluar dhe çdo skemë tjetër mbështetëse.

u) “Tarifa e energjisë elektrike në rrjet” është çmimi i blerjes së energjisë elektrike, i miratuar nga ERE, në përputhje me nenin 17 të këtij ligji, që do të paguhet për energjinë elektrike të prodhuar nga centrale që përdorin burime energjie të rinovueshme dhe që do të paguhet nga konsumatorët fundorë, në përputhje me Modelin Shqiptar të Tregut të Energjisë Elektrike.

v) “Vlerësim i cilësisë së shërbimit në rrjet” është një mekanizëm nxitës i përfshirë në kontratën e lidhjes në rrjet dhe në marrëveshjen për blerjen e energjisë elektrike, që bazohet në rregulloren e miratuar “Për vlerësimin e cilësisë së shërbimit në rrjet”, sipas pikës 3 të nenit 12 të këtij ligji.

2. Për fjalët dhe termat, që nuk janë përmendur shprehimisht në listën e përkufizimeve të përfshira në pikën 1 të këtij neni, referencë do t’u bëhet termave dhe përkufizimeve të përcaktuara në ligjin nr. 9072, datë 22.5.2003 “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar.

KREU II

OBJEKTIVAT KOMBËTARË DHE MASAT PËR SHFRYTËZIMIN E ENERGJISË NGA BURIMET E RINOVUESHME TË ENERGJISË

Neni 4

Objektivat kombëtarë për përdorimin e energjisë nga burime të rinovueshme energjie

Këshilli i Ministrave përcakton objektiva të veçantë të detyrueshëm kombëtarë për pjesën e energjisë së përdorur nga burime të rinovueshme të energjisë në konsumin përfundimtar bruto të energjisë, të llogaritur në përputhje me nenin 6 të këtij ligji.

Neni 5

Plani Kombëtar i Veprimit për Burime të Rinovueshme të Energjisë

1. Ministria përgjegjëse për energjinë, në vijim të propozimit të agjencisë përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë, harton një plan veprimi për burimet e rinovueshme të energjisë.

2. Plani Kombëtar i Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë përcakton objektivat kombëtarë për pjesën e energjisë nga burimet e rinovueshme, që do të përdoret për prodhimin e energjisë elektrike, në transport dhe për prodhimin e energjisë termike për ngrohje e ftohje në vitin 2020 dhe masat e përshtatshme, që do të merren për të arritur objektivin e përgjithshëm të detyrueshëm kombëtar, të vendosur në nenin 4 të këtij ligji. Këtu përfshihet dhe bashkëpunimi me institucionet kombëtare rajonale dhe lokale, si edhe institucione e autoritete të vendeve fqinje, shtete që janë palë kontraktuese të Traktatit të Komunitetit të Energjisë dhe shtete anëtare të Bashkimit Europian, veçanërisht lidhur me mekanizmat fleksibël të bashkëpunimit, të përmendur në pikën 2 shkronja “b” të nenit 7 të këtij ligji.

3. Plani Kombëtar i Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë miratohet nga Këshilli i Ministrave dhe monitorohet nga agjencia përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë.

4. Brenda datës 30 shtator të çdo viti, duke filluar nga viti 2014, ministria përgjegjëse për energjinë do t'u paraqesë Këshillit të Ministrave dhe Komisionit për Veprimtaritë Prodhuese dhe Mjedisin të Kuvendit të Shqipërisë, një raport të hollësishëm për zbatimin e Planit Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë dhe plotësimin e objektivave përkatës, të përcaktuar sipas nenit 2 të këtij ligji.

Neni 6

Llogaritja e pjesës së energjisë nga burimet e rinovueshme

1. Pjesa e energjisë, e prodhuar nga burimet e rinovueshme llogaritet duke pjesëtuar vlerën e konsumit përfundimtar bruto të burimeve të rinovueshme të energjisë me konsumin përfundimtar bruto të energjisë nga të gjitha burimet. Rezultati jepet në përqindje.

2. Vlera e konsumit përfundimtar bruto e energjisë nga burime të rinovueshme është shuma e:

- a) konsumit përfundimtar bruto të energjisë elektrike, të prodhuar nga centrale elektrike, që prodhojnë energji, duke përdorur burime të rinovueshme energjie;
- b) konsumit përfundimtar bruto të energjisë së prodhuar nga centrale, që përdorin burime të rinovueshme energjie për të prodhuar energji termike për ngrohje dhe ftohje;
- c) konsumit përfundimtar të energjisë nga burime të rinovueshme, të përdorura në sektorin e transportit.

3. Biogazi dhe energjia elektrike e prodhuar nga burimet e rinovueshme të energjisë duhet të konsiderohen vetëm ato pjesë të shprehura në pikën 2 të këtij neni, llogaritur për pjesën e konsumit final të burimeve të rinovueshme të energjisë.

4. Për qëllimin e shkronjës "a" të pikës 2 të këtij neni:

a) konsumi përfundimtar bruto i energjisë elektrike të prodhuar nga burimet e energjisë së rinovueshme llogaritet si sasia e energjisë elektrike të prodhuar nga centralet elektrike të vendit, që përdorin burime të rinovueshme energjie, duke përfshirë atë pjesë të prodhimit të energjisë elektrike nga HEC-et me pompim, që ka ardhur nga energjia që është harxhuar për pompimin e ujit nga baseni i poshtëm në basenin e sipërm të centralit;

b) në rastin e centraleve me shumë burime energjetike merret në konsideratë vetëm ajo pjesë që bazohet në shfrytëzimin e burimeve të rinovueshme të energjisë për prodhimin e energjisë elektrike;

c) në rastin e centraleve me shumë burime energjetike, që përdorin burime konvencionale dhe të rinovueshme, llogaritet vetëm pjesa e energjisë elektrike të prodhuar nga burimet e energjisë së rinovueshme. Për qëllimet e kësaj llogaritjeje, kontributi i secilit burim energjie llogaritet në bazë të përmbajtjes së tij të energjisë, përkundrejt sasisë gjithsej të të gjitha burimeve energjetike që shfrytëzohen.

5. Energjia elektrike e prodhuar nga hidrocentralet dhe centralet e erës llogaritet në përputhje me rregullat e miratuara nga Këshilli i Ministrave.

6. Për qëllimet e shkronjës "b" të pikës 2 të këtij neni:

a) konsumi përfundimtar bruto i energjisë së prodhuar nga centralet e përqendruara, që përdorin burime të rinovueshme për energji termike për ngrohje dhe ftohje, llogaritet si sasia e energjisë termike për ngrohje dhe ftohje, e prodhuar nga burime të rinovueshme, duke shtuar konsumin e energjisë tjetër, të prodhuar nga burime të rinovueshme në sektorët e industrisë, familjar, shërbimeve, bujqësisë, pyjeve dhe peshkimit për qëllime ngrohjeje, ftohjeje dhe proceseve të përpunimit termik;

b) në rastin e centraleve me shumë burime energjetike, që përdorin burime energjetike konvencionale dhe të rinovueshme, llogaritet vetëm pjesa e energjisë termike e ngrohjes dhe ftohjes, e prodhuar nga burime të rinovueshme energjie. Për qëllimet e kësaj llogaritjeje, kontributi i secilit burim energjie llogaritet në bazë të përmbajtjes së tij të energjisë përkundrejt sasisë gjithsej të të gjitha burimeve energjetike që shfrytëzohen;

c) merret në konsideratë për ngrohje ftohje energjia e mjedisit të jashtëm, energjia gjeotermike dhe energjia hidrotermike e përfshirë nga pompat e nxehtësisë, me kusht që prodhimi përfundimtar i energjisë të tejkalojë ndjeshëm energjinë primare të shpenzuar për të vënë në punë pompat e nxehtësisë.

Sasia e energjisë termike, e konsideruar si energji nga burimet e rinovueshme, për qëllimet e këtij ligji, duhet të llogaritet në përputhje me metodologjinë e llogaritjeve termike të pompave të nxehtësisë, që duhet të miratohet nga ministria përgjegjëse për energjinë;

ç) nuk merret në konsideratë energjia termike e prodhuar nga sisteme diellore të shfrytëzimit të energjisë në formë pasive, në të cilat konsumi i ulët i energjisë në ndërtesë arrihet në mënyrë pasive, bazuar në projektimin e ndërtesës ose nga nxehtësia e prodhuar nga energji prej burimeve të parinovueshme.

7. Për qëllimet e pikës 2 shkronja “c” të këtij neni, konsumi përfundimtar i energjisë nga burimet e rinovueshme, të përdorura në sektorin e transportit, llogaritet në përputhje me dispozitat dhe kërkesat e ligjit nr. 9876, datë 14.2.2008 “Për prodhimin, transportin dhe tregtimin e biokarburanteve dhe të lëndëve të tjera djegëse, të rinovueshme, për transport”.

8. Brenda datës 1 qershor të çdo viti, agjencia e autorizuar dhe përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë duhet të dorëzojë në ministrinë përgjegjëse për energjinë dhe në ERE një vlerësim për pjesën e energjisë së prodhuar nga burimet e rinovueshme të energjisë, pjesë e konsumit bruto të përfshirë në bilancin energjetik të vitit paraardhës.

Neni 7

Masat për shfrytëzimin e energjisë së prodhuar nga burimet e rinovueshme

1. Këshilli i Ministrave autorizohet të miratojë masa efektive për të siguruar që pjesa e energjisë nga burimet e rinovueshme të arrijë ose të tejkalojë objektivin e përcaktuar në Planin Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë. Masat e ndërmarra duhet të jenë në përputhje me legjislacionin përkatës të ndihmës shtetërore.

2. Në mënyrë që të arrihen objektivat e përcaktuar në përputhje me nenet 4 e 5 të këtij ligji, përveç mbështetjes që jep ky ligj, Këshilli i Ministrave mund të zbatojë këto masa:

a) skema të tjera mbështetëse krahas atyre që jep ky ligj dhe neni 2 i ligjit nr. 8987, datë 24.12.2002 “Për krijimin e kushteve lehtësuese për ndërtimin e burimeve të reja të prodhimit të energjisë elektrike”;

b) masa bashkëpunimi me cilindo shtet anëtar të Bashkimit Europian për të arritur objektivat e tyre kombëtarë, në përputhje me legjislacionin e Bashkimit Europian, për nxitjen e shfrytëzimit të energjisë nga burime të rinovueshme. Bashkëpunimi me cilindo shtet anëtar të Bashkimit Europian nuk duhet të ndikojë negativisht në arritjen e objektivave të vendosur për Shqipërinë në Planin Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë;

c) çdo skemë tjetër mbështetëse që parashikohet në Planin Kombëtar të Veprimit për Burime të Rinovueshme Energjie.

3. Prodhuesit, që përdorin burime energjie të rinovueshme, që përfitojnë nga skemat mbështetëse, sipas neneve 14 dhe 15 të këtij ligji, nuk përfitojnë prej asnjë skeme tjetër mbështetëse, që i referohet shkronjës “a” të pikës 2 të këtij neni.

Neni 8

Informacioni dhe trajnimi

1. Ministria përgjegjëse për energjinë, nëpërmjet agjencisë së autorizuar përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë, e varur prej saj, siguron që të gjithë të interesuarve, të tillë si konsumatorë, zhvillues, planifikues, sponsorizues, investitorë, institucione financiare, ndërtues, instalues, arkitektë, furnitorë të pajisjeve dhe sistemeve të ngrohjes dhe ftohjes, pajisjeve të energjisë elektrike dhe pajisjeve të tjera që përdorin energji të rinovueshme, t’u vihet në dispozicion informacioni për masat mbështetëse për centralet që përdorin burime të rinovueshme energjie.

2. Ministria përgjegjëse për energjinë ose agjencia përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë, në varësi të saj, duhet të zhvillojë programe të përshtatshme për trajnime ose udhëzime, sensibilizimi e informimi, në mënyrë që të informohen të interesuarit dhe shtetasit për përfitimet, kostot dhe praktikitetin e zhvillimit dhe përdorimit të energjisë nga burime të rinovueshme.

3. Të gjitha subjektet, që shfrytëzojnë energjinë e burimeve të rinovueshme, janë të detyruara të paraqesin pranë Agjencisë Kombëtare të Burimeve të Natyrore bilancin vjetor të prodhimit të energjisë, i cili shërben si bazë për monitorimin e ecurisë së objektivave të prodhimit të energjisë nga këto burime.

Neni 9

Detyrat dhe përgjegjësitë e agjencisë së autorizuar, përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë

1. Agjencia e autorizuar, përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë, është Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, e cila, përveç detyrave dhe përgjegjësiave të parashikuara në ligje të tjera, duhet të ketë, gjithashtu, edhe këto detyra kryesore, në përmbushje të këtij ligji:

a) regjistrimin e bilancit të të gjitha subjekteve që operojnë në shfrytëzimin e energjive të rinovueshme;

b) hartimin dhe dorëzimin në ministrinë përgjegjëse për energjinë të projektit të Planit Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë në afatet e përcaktuara nga kjo ministri;

c) monitorimin e zbatimit të Planit Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë, miratuar nga Këshilli i Ministrave;

ç) zhvillimin dhe dorëzimin në ministrinë përgjegjëse për energjinë të rregullores që përcakton rregullat e prodhimit të energjisë elektrike nga HEC-et dhe nga centralet e erës, sipas pikës 5 të nenit 6 të këtij ligji;

d) zhvillimin dhe dorëzimin në ministrinë përgjegjëse për energjinë të metodologjisë për llogaritjen e energjisë së prodhuar nga pompat e nxehtësisë, sipas pikës 6 të nenit 6 të këtij ligji;

dh) dorëzimin në ministrinë përgjegjëse për energjinë dhe në ERE, brenda datës 1 qershorit të çdo viti, të vlerësimit të pjesës së energjisë së prodhuar nga burimet e energjisë së rinovueshme, përkundrejt totalit të konsumit bruto të energjisë së vitit paraardhës, sipas pikës 8 të nenit 6 të këtij ligji;

e) zhvillimin e të gjithë dokumentacionit të kërkuar dhe dorëzimin e tij për miratim në ministrinë përgjegjëse për energjinë, sipas nenit 8 të këtij ligji;

ë) zhvillimin dhe dorëzimin në ministrinë përgjegjëse për energjinë të rregullave specifike për llogaritjen e sasisë së nxehtësisë të prodhuar nga impiantet koogjeneruese, në mbështetje të pikës 2 të nenit 19 të këtij ligji;

f) hartimin e udhëzuesve të procesit të autorizimit, dhënies së lejeve, certifikimit dhe licencimit për projektet e centraleve të reja prodhuese, me qëllimin nxitjen e përdorimit të burimeve të rinovueshme të energjisë;

g) monitorimin e fondit të burimeve të rinovueshme;

gj) monitorimin e subjekteve që kryejnë testimin e paneleve diellore.

2. Këshilli i Ministrave, për arritjen e objektivave të këtij ligji, brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e tij, ngarkon Agjencinë Kombëtare të Burimeve Natyrore, si përgjegjëse për burimet e rinovueshme të energjisë, me detyra të tjera, përveç atyre të përmendura në pikën 1 të këtij neni, si dhe të përcaktojë afatet për realizimin e detyrave.

KREU III

NXITJA E PRODHIMIT TË ENERGJISË ELEKTRIKE NGA BURIMET E ENERGJIVE TË RINOVUESHME

Neni 10

Mbështetja për koordinimin e kërkesave të licencimit dhe lejeve

1. Këshilli i Ministrave miraton procedurat e thjeshtëzuara të marrjes së licencave dhe autorizimeve të nevojshme për prodhuesit e energjisë.

2. ERE miraton procedurat dhe dokumentacionin e nevojshëm për lidhjen e objekteve gjeneruese në rrjet, sipas kriterëve të vendosura në ligjin nr. 9072, datë 22.5.2003 "Për sektorin e energjisë elektrike", të ndryshuar.

Neni 11

Lidhja dhe operimi në rrjet

1. Me kërkesën e një prodhuesi, operatorët e sistemit të rrjetit lidhin centralin që plotëson kushtet teknike, në qoftë se këta operatorë nuk kanë zgjidhje tjetër me efikasitet më të lartë ekonomik për pikën përkatëse të lidhjes. Në zgjedhjen e kësaj pike më të mirë dhe më të përshtatshme, operatori i sistemit të rrjetit duhet të marrë në konsideratë kufizimet teknike të rrjetit dhe efikasitetin ekonomik të pikës ku do të realizohet lidhja.

2. Operatorët e sistemit të rrjetit, me kërkesën e prodhuesit që ka përparësi, bëjnë lidhjen e centralit me pikën e tij në sistem, në variantin më të mirë të mundshëm, lidhur me largësinë dhe kërkesat teknike të centralit, në qoftë se sistemi i rrjetit nuk ka një pikë tjetër lidhjeje më të favorshme. Në zgjedhjen e kësaj pike më të mirë dhe më të përshtatshme operatori i sistemit të rrjetit duhet të marrë në konsideratë kufizimet teknike apo dhe efikasitetin teknik të pikës ku do të realizohet lidhja.

3. Me kërkesën e prodhuesit, i cili kërkon lidhjen në rrjet, dhe pas dorëzimit prej tij të projektit të burimit gjenerues dhe të projekt-propozimit të lidhjes së burimit me rrjetin e transmetimit, si dhe të preventivit të realizimit të kësaj lidhjeje, operatorët e sistemit të rrjetit i sigurojnë atij informacionin e nevojshëm që përfshin:

a) kostot shoqëruese për lidhjen në rrjet, përfshirë këtu edhe çdo kosto tjetër, që kërkohet për përmirësimin e rrjetit, të cilat duhet të mbulohen nga prodhuesi i cili ka kërkuar këtë pikë lidhjeje;

b) afatin kohor të saktë për marrjen dhe përpunimin e kërkesës së lidhjes në rrjet;

c) periudhën kohore të përafërt të propozuar të lidhjes në rrjet.

4. Informacioni për shkronjat "a", "b" dhe "c" të pikës 3 të këtij neni duhet të sigurohet nga operatori i sistemit, në përputhje me afatet dhe parashikimet e kodit të transmetimit dhe kodit të shpërndarjes.

5. ERE, pas konsultimit me operatorët e sistemit të rrjetit, miraton rregulloren që ka të bëjë me të drejtën në sistemin e rrjetit për prodhuesit me dhe pa përparësi, të cilët duhet të përmbushin, ndër të tjera:

a) kërkesat teknike për lidhjen në rrjet;

b) kushtet apo kufizimet për fuqinë e instaluar të centraleve, që do të lidhen në sistemin e rrjetit; si dhe

c) kufizimet, lidhur me zona të veçanta gjeografike brenda Republikës së Shqipërisë, bazuar në ndikimin që këta prodhues mund të kenë në sigurinë e sistemit energjetik. Këto rregullore janë subjekt i rivlerësimit në çdo vit dhe miratohen e publikohen në fund të çdo viti.

6. Lidhja në rrjet dhe ndërtimi i pajisjeve të tjera ndihmëse të nevojshme për sigurinë e sistemit elektroenergjetik duhet të plotësojnë kërkesat teknike të operatorëve të sistemit në këtë rast, si edhe ato të përcaktuara në seksionet përkatëse të kodit të transmetimit ose të kodit të shpërndarjes, në varësi të pikës së lidhjes.

7. Transmetimi dhe shpërndarja e energjisë elektrike, e prodhuar nga burimet e rinovueshme nga prodhuesi me përparësi, është i garantuar. Operatori i Sistemit të Transmetimit, gjatë dispeçerimit, duhet t'i japë përparësi centralit, i cili prodhon energji nga burime të rinovueshme, për aq kohë sa e lejon siguria e sistemit kombëtar të energjisë elektrike dhe bazuar në kriteret e transparencës dhe të mosdiskriminimit.

8. Operatorët e sistemit të rrjetit duhet të optimizojnë, të zgjerojnë dhe të përmirësojnë sistemin për lidhjen dhe transmetimin e energjisë elektrike nga centralet e reja, që përdorin burime të rinovueshme energjie, në përputhje me Planin Kombëtar të Veprimit për Burimet e Rinovueshme të Energjisë, masterplanet e operatorëve të sistemit për zgjerimin e sistemit të rrjetit apo çdo dokument zyrtar në fuqi. Këto plane për optimizimin, zgjerimin dhe rikonstruksionin e sistemit të rrjetit, kur është e përshtatshme, duhet të përfshijnë edhe kapacitetet e interkoneksionit, rrjeteve inteligjente dhe kapacitetet akumuluese, me qëllim që të sigurojnë operimin e operatorit të rrjetit, si dhe përshtatjen e zhvillimeve të mëtejshme për prodhimin e energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme të energjisë.

9. Operatorët e sistemit të rrjetit duhet të përpilojnë dhe të bëjnë publike rregulloret standarde për llogaritjet dhe ndarjen e kostove, lidhur me lidhjet e reja në rrjet, përmirësimin dhe rinovimin e rrjetit, përmirësimin e operimit të rrjetit dhe rregullat për implementimin pa diskriminim të kodeve të rrjetit, të nevojshme për integrimin e prodhuesve të rinj në rrjet. Këto rregulloret duhet të bazohen në kriterin e mosdiskriminimit, objektivitetit dhe transparencës, duke marrë parasysh të gjitha kostot dhe përfitimet e lidhjes së prodhuesve në rrjet dhe rrethana të veçanta të prodhuesve në zona periferike dhe ato me dendësi të ulët popullore.

10. Kostot për realizimin e lidhjes së centralit, që përdor burime të rinovueshme energjie, në pikën më të përshtatshme teknike dhe ekonomike të rrjetit elektrik, paguhet nga prodhuesi, përveç rasteve kur kostoja e lidhjes së tyre përballohet nga operatori i rrjetit apo nëpërmjet një investimi privat, sipas dispozitave të ligjit nr. 9072, datë 22.5.2003 "Për sektorin e energjisë elektrike", të ndryshuar.

11. Kostot e shoqëruara me zgjerimin dhe rikonstrukcionin e sistemit ekzistues të tensionit të ulët dhe të mesëm, si dhe të nënstacioneve për pjesët që do të shfrytëzohen nga prodhuesi, përcaktohen mbështetur në pikat 8 dhe 9 të këtij neni.

12. Kufijtë e pronësisë ndërmjet operatorëve të sistemit dhe centralit duhet të përcaktohen në marrëveshjen e lidhjes në rrjet. Në rast mosmarrëveshjeje, kufijtë e pronësisë dhe detyrimet e ndërsjella për mirëmbajtjen e rrjetit përcaktohen nga ERE.

Neni 12

Rregullat që zbatohen për lidhjen në rrjet

1. ERE, pas marrjes së mendimit nga operatorët e sistemit të rrjetit, miraton rregulloret specifike dhe një model për marrëveshjen "tip" për lidhjen në rrjet, në të cilat përcaktohen kushtet ekonomike dhe teknike për ofrimin e shërbimeve për lidhjen në sistemin e rrjetit të centraleve, që prodhojnë energji elektrike nga burime të rinovueshme të energjisë, me shfrytëzimin e rrjetit.

2. Rregulloret e përmendura në pikën 1 të këtij neni:

a) sigurojnë standardet teknike të ndërtimit të centralit dhe të pajisjeve të lidhjes deri te rrjeti i operatorëve të rrjetit;

b) vendosin rregullat, në përputhje me të cilat punimet për lidhjen në rrjet mund të realizohen tërësisht ose pjesërisht nga prodhuesi, duke parashikuar edhe kushtet kur lidhja bëhet nga operatori i rrjetit apo nga një investim privat, duke përcaktuar dhe kërkesat teknike për pajisjet, që duhet të instalohen në pikën e lidhjes nga ana e prodhuesit;

c) parashikojnë publikimin e kushteve ekonomike dhe teknike të nevojshme për kryerjen e çdo punimi, që ka të bëjë me infrastrukturën e rrjetit, të përshtatshëm për lidhjen e centraleve të reja me operatorët e sistemit të rrjetit.

3. ERE, pas konsultimit me operatorët e sistemit të rrjetit, duhet të miratojë rregulloren "Për vlerësimin e standardeve të cilësisë së shërbimit në rrjet", që përcakton vlerat standarde të ndërprerjeve vjetore për çdo nivel tensioni dhe për çdo tip të rrjetit. Këto vlera duhet të përfshijnë ndërprerjet totale gjatë një viti (të parashikuara apo të paparashikuara), të shkaktuara nga operatorët e sistemit të rrjetit, duke përcaktuar kështu edhe cilësinë e shërbimit në rrjet. Vlerat standarde të ndërprerjeve vjetore përdoren nga prodhuesit me përparësi dhe operatorët e sistemit të rrjetit për të rënë dakord lidhur me alokimin mujor të tyre, në rast se ekziston vlerësimi i cilësisë së shërbimit në rrjet, përcaktuar në marrëveshjen e lidhjes në rrjet dhe kontratën e shitblerjes së energjisë. Në këto dokumente përcaktohen dhe detyrimet e operatorëve të rrjetit, në rast se nuk plotësojnë detyrimin për transmetimin e energjisë elektrike të planifikuar.

4. Me kërkesë të prodhuesit me përparësi, operatorët e sistemit të rrjetit janë të detyruar të hyjnë në marrëveshjen e lidhjes në rrjet, që përfshin vlerësimin e cilësisë së shërbimit në rrjet.

5. Marrëveshja standarde e lidhjes në rrjet duhet të përmbajë detyrimin e operatorit të sistemit të rrjetit për të transmetuar energjinë elektrike të prodhuar nga centrali.

6. Marrëveshja standarde e lidhjes në rrjet, ndër të tjera, duhet të specifikojë që operatori i sistemit të rrjetit lejohet të ndërpresë lidhjen:

a) për një periudhë të arsyeshme kohe, për punime mirëmbajtjeje të nevojshme ose për ndërhyrje të tjera teknike. Të tilla ndërprerje përcaktohen në standardin e vlerësimit të cilësisë së shërbimit në rrjet;

b) në përputhje me kontratën e lidhjes në rrjet, në rastet e mosplotësimit të kushteve teknike të kërkuara, sipas kodeve të transmetimit dhe të shpërndarjes;

c) në rastin e forcave madhore;

ç) në rast të rrezikimit të jetës së njerëzve apo të dëmtimit të pronës apo pasurisë.

7. Operatorët e sistemit të rrjetit janë të detyruar t'i ofrojnë prodhuesit, i cili kërkon lidhje në rrjet për një central, një zgjidhje të përshtatshme, brenda një afati kohor të arsyeshëm, të përcaktuar nga rregullat e referuara pikën 2 të këtij neni, për lidhjen në rrjet.

8. Operatorët e sistemit të rrjetit i vënë në dispozicion një prodhuesi, i cili dëshiron të lidhet në sistem, informacionin e nevojshëm dhe të gjerë, me shkrim, veçanërisht lidhur me kapacitetet e sistemit të rrjetit, përfshirë kërkesat dhe kushtet teknike dhe ekzistencën e pikave të lidhjes në rrjet, në një zonë të dhënë gjeografike.

Neni 13

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve për lidhjen në rrjet

1. Secila nga palët, për çdo mosmarrëveshje ndërmjet një operatori të sistemit të rrjetit dhe një prodhuesi, që kërkon një lidhje në rrjet, që lind në bazë të dispozitave të nenit 11 të këtij ligji, mund t'i drejtohet ERE-s për zgjidhjen e mosmarrëveshjes.

2. Mosmarrëveshja zgjidhet me vendim të ERE-s. Praktika dhe procedura që do të ndiqet në lidhje me këtë vendim do të jenë sipas rregullave dhe praktikave procedurale të ERE-s.

3. Mosmarrëveshja, që lind në bazë të këtij neni, dhe që ka të bëjë me kryerjen e një lidhjeje të një centrali në një sistem rrjeti, duhet t'i paraqitet ERE-s brenda 12 muajve nga data kur është bërë lidhja. Mosmarrëveshjet, që paraqiten pas këtij afati, nuk merren në shqyrtim nga ERE.

4. ERE mund të japë udhëzime për sa u përket rrethanave dhe termave, në bazë të të cilave operatori i sistemit të rrjetit kryen, ose, sipas rastit, mban një lidhje në pritje të zgjidhjes së një mosmarrëveshjeje. Vendimi i ERE-s duhet të jetë në përputhje me dispozitat e Kodit të Procedurave Administrative. Në rast se ndonjëra nga palët nuk është dakord me vendimin e ERE-s, ajo mund t'i drejtohet gjykatës, që merret me trajtimin e këtyre mosmarrëveshjeve.

5. Në vendimin e ERE-s përcaktohet dhe mënyra e pagesës së shpenzimeve që kryhen nga ERE për këtë procedurë.

Neni 14

Detyrimi për të blerë energji elektrike të prodhuar nga burime të rinovueshme energjie

1. Blerësi i energjisë elektrike të prodhuar nga prodhuesi që ka përparësi, nëse kërkohet nga ky i fundit, është Furnizuesi Publik me Shumicë.

2. ERE duhet të miratojë rregullat specifike dhe një model për një marrëveshje "tip" për blerjen e energjisë elektrike, që lidhet ndërmjet blerësit të energjisë së prodhuar me burime të rinovueshme të energjisë dhe prodhuesit që ka përparësi, me një afat maksimal deri në 15 vjet.

3. Me kërkesën e prodhuesit që ka përparësi, blerësi i energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme të energjisë është i detyruar të nënshkruajë marrëveshjen për blerjen e energjisë elektrike, që të blejë energjinë e prodhuar nga centralet që shfrytëzojnë vetëm burime energjie të rinovueshme, në bazë të energjisë së faturuar.

4. Në rastin e centraleve koogjeneruese, detyrimi për blerjen e energjisë elektrike, sipas pikës 2 të këtij neni, duhet të kufizohet në blerjen e energjisë së faturuar, të prodhuar vetëm nga pjesa e shfrytëzimit të burimeve të rinovueshme të energjisë.

5. Për centralet me disa burime energjetike, detyrimi për të blerë energji elektrike, siç parashikohet në pikën 2 të këtij neni, kufizohet në blerjen e energjisë elektrike, që vërtetohet se është prodhuar nga burime të rinovueshme energjie.

6. Marrëveshja “tip” e blerjes së energjisë elektrike përmban, të paktën:
 - a) termat e detyrueshëm për blerësin e energjisë së prodhuar nga burime të rinovueshme të energjisë për të blerë dhe paguar energjinë elektrike të faturuar;
 - b) aplikimin e tarifës fikse për kWh, sikurse përcaktohet nga ERE;
 - c) lidhjen dhe operimin e centralit apo impiantit dhe përshkrimin e parametrave përkatës;
 - ç) vlerësimin e cilësisë së shërbimit në rrjet, në qoftë se është përfshirë në kontratën e shitblerjes së energjisë elektrike, përfshirë edhe formulën e përcaktimit të energjisë elektrike të faturuar;
 - d) përcaktimin e orë-ndërprerjeve mujore dhe orë-ndërprerjeve vjetore standard dhe pagesën e faturës përkatëse;
 - dh) rregullat e matjes, pronësisë, provat dhe specifikimet teknike të sitemit të matjes që duhet të përdoret;
 - e) mënyrën e faturimit dhe termat e pagesave;
 - ë) detyrimet kryesore të blerësit të energjisë së rinovueshme dhe prodhuesve që kanë përparësi;
 - f) dispozitat në lidhje me dëmshpërblimin dhe përgjegjësitë;
 - g) përcaktimin e forcës madhore;
 - gj) dispozitat përkatëse për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve;
 - h) hyrjen në fuqi, zgjatjen dhe dispozitat e mbylljes së kontratës.
7. Blerësi i burimeve të rinovueshme të energjisë duhet të jetë përgjegjës për çdo kosto që lind si rezultat i disbalancës ndërmjet prodhimit të parashikuar dhe atij që ndodh aktualisht në centralet që kanë përparësi, siç edhe detajohet më tej në ligjin e sektorit të energjisë elektrike dhe modelin e tregut të energjisë elektrike në Shqipëri.
8. Centralet që nuk kanë përparësi i mbulojnë vetë kostot për energjinë balancuese.

Neni 15

Tarifat fikse të energjisë elektrike të prodhuar

1. Këshilli i Ministrave, me propozim të ERE-s, miraton metodologjinë e përcaktimit të tarifave fikse të energjisë elektrike, që do t'i paguhet prodhuesit me përparësi, për të gjitha llojet e centraleve, që shfrytëzojnë burime të rinovueshme energjie.
2. Metodologjia:
 - a) lejon rikuperimin e investimeve të prodhuesit me një normë fitimi të arsyeshme;
 - b) përcakton kapacitetin maksimal të instaluar për secilin lloj burimi të rinovueshëm energjie, që do të përfitojë nga tarifa fikse;
 - c) merr në konsideratë impaktin social dhe ekonomik, që do të rezultojë për konsumatorët fundorë nga zbatimi i skemës së tarifës fikse;
 - ç) merr në konsideratë indeksin e inflacionit, për të mbuluar inflacionin e kursit të këmbimit nga lek në euro për çdo vit, bazuar në kriteret e përcaktuara nga ana e Bankës së Shqipërisë;
 - d) përcakton një formulë për llogaritjen e çdo mbingarkese nga energji e rinovueshme në çmimin e konsumatorit fundor, për të gjithë konsumatorët e energjisë elektrike në Shqipëri.
3. ERE, në përputhje me metodologjinë e hartuar për tarifën fikse, çdo fund viti, miraton vlerat përkatëse të tarifave fikse, që duhet të paguhet për prodhuesit me përparësi, duke i ndarë ata në tre grupe për hidrocentralet: grupi i parë: nga 0 deri në 2000 kW, grupi i dytë nga 2001 deri në 5000 kW dhe grupi i tretë nga 5001 deri në 15000 kW.
- Tarifat fikse për hidrocentralet, sipas grupeve, aplikohen me të njëjtën vlerë, edhe për të gjitha llojet e tjera të burimeve të rinovueshme të energjisë.
4. Tarifa fikse, që i paguhet prodhuesit që ka përparësi, sipas një kontrate shitblerjeje të energjisë elektrike, është një tarifë e zbatueshme në ditën e plotësimit dhe nënshkrimit të kësaj kontrate ndërmjet blerësit të energjisë nga burimet e rinovueshme të energjisë dhe prodhuesve që kanë përparësi. Tarifa e vendosur në kontratën e shitblerjes së energjisë është maksimumi, deri në 15 vjet dhe përditësohet për çdo vit.

5. Formula e mëposhtme zbatohet nga ana e ERE-s për të bërë të mundur përcaktimin e tarifës fikse për secilën teknologji të burimeve të rinovueshme, me të gjitha kostot që varen në mënyrë specifike nga teknologjia për realizimin dhe operimin e projektit për një periudhë 15-vjeçare. Kriteret e mësipërme merren në konsideratë në formulën e llogaritjes së tarifës fikse, që, në formë të përgjithshme, është si më poshtë:

$$Fit = \frac{I}{FLH} \left(\frac{WACC}{1 - \frac{1}{(1+WACC)^T}} \right) + \frac{c_F}{FLH} + c_v \quad [Lek / MWh]$$

Ku:

“Fit” janë çmimet e energjisë elektrike të shitjes (tarifat fikse), duke përdorur burimet e energjive të rinovueshme (lekë/MW) për secilin nga tre grupet e sipërpërmendura.

“I” është kostoja mesatare specifike e investimeve (lekë/MW) për secilin nga tre grupet e sipërpërmendura, që përcaktohet nga ERE çdo tre vjet.

“FLH” janë orët mesatare të punës me fuqi maksimale në vit (orë për vit) për secilin nga tre grupet e sipërpërmendura;

“WACC” është norma mesatare e ponderuar e kostos së kapitalit, që merr parasysh normat mesatare të huas në tregun shqiptar, normën e interesit të *equities* (kapitalit të vetë investitorëve), si dhe strukturën e kapitalit (*equity*/hua) që përcaktohet nga ERE çdo tre vjet;

“T” është kohëzgjatja e çmimit të garantuar, në vite (15 vite për prodhuesit me përparësi).

“CF” janë kostot mesatare specifike të operimit dhe menaxhimit (lekë/MW/vjet) për secilin nga tre grupet e sipërpërmendura, që përcaktohet nga ERE-ja çdo tre vjet.

“CV” janë kostot mesatare të lëndës djegëse dhe kostot e tjera të ndryshueshme të menaxhimit (që përdoret si term vetëm për centrale me dy lëndë djegëse që përdorin edhe një sasi të vogël lënde djegëse për stabilitetin e flakës) (lekë/MWh), për secilin nga tre grupet e sipërpërmendura, që përcaktohet nga ERE çdo tre vjet.

6. ERE, bazuar në planin e veprimit të burimeve të rinovueshme të Energjisë, përcakton, çdo tre vjet, kapacitetin total maksimal/të sipërm të instaluar për çdo teknologji të burimeve të rinovueshme.

7. Prodhuesit me përparësi, të cilët kanë fituar të drejtën për ndërtimin e burimeve që shfrytëzojnë energjinë e rinovueshme, kanë të drejtë të kërkojnë aplikimin e formulës së mësipërme, për shitjen e energjisë elektrike të prodhuar nga objektet e tyre.

8. Kërkesa nga prodhuesit me përparësi, sipas pikës 7 të këtij neni, mund të bëhet vetëm një herë.

Neni 16

Informacioni dhe vlerësimi periodik

1. Të gjitha subjektet, që prodhojnë energji nga burimet e rinovueshme, janë të detyruara që, brenda tremujorit të parë të vitit pasardhës, të paraqesin pranë ERE-s dhe Agjencisë Kombëtare të Burimeve Natyrore bilancin vjetor të një viti më parë.

2. ERE, në raportin vjetor që dërgon në Kuvendin e Republikës së Shqipërisë, duhet të përfshijë dhe një vlerësim të pjesës së energjisë së prodhuar nga burimet e energjisë së rinovueshme, përkundrejt konsumit gjithsej të energjisë për vitin përkatës kalendarik. Gjithashtu, në këtë raport duhet të japë dhe efektet, që kanë ardhur nga nxitja e përdorimit të burimeve të rinovueshme të energjisë në tarifën e përgjithshme mesatare të konsumatorëve fundorë për vitin e mëparshëm.

Neni 17

Dispozita specifike për centralet me disa burime energjetike

1. Prodhuesit, që prodhojnë energji elektrike nga centralet me disa burime energjetike, nga përzgjedhja e burimeve të rinovueshme dhe jo të rinovueshme, janë të detyruar të paraqesin matjet dhe llogaritjet e energjisë elektrike, të prodhuar nga burimet e rinovueshme, në përputhje me metodologjinë e përcaktuar në rregulloret e miratuara nga ERE.

2. Prodhuesi, që prodhon energji elektrike dhe/ose termike nga përdorimi i kombinuar i biomasës dhe i burimeve jo të rinovueshme nga një central koogjenerues, i raporton brenda 3-mujorit të parë të vitit pasardhës:

a) ERE-s, agjencisë përgjegjëse për monitorimin e përdorimit të burimeve të rinovueshme, bilancin vjetor të një viti më parë dhe blerësit të burimeve të rinovueshme të energjisë, sasinë e energjisë elektrike dhe/ose termike të prodhuar nga burimi i rinovueshëm;

b) agjencisë së autorizuar dhe përgjegjëse për monitorimin e prodhimit nga burimet e rinovueshme të energjisë, sasinë e nxehtësisë të prodhuar nga burimi i rinovueshëm i energjisë, si dhe sasinë dhe cilësinë e biomasës së përdorur për këtë qëllim. Për qëllime të kësaj llogaritjeje, kontributi i çdo burimi energjie llogaritet mbi bazën e përbërësve të saj.

3. Me propozim të ERE-s, pas marrjes së mendimit nga agjencia e autorizuar dhe përgjegjëse për trajtimin e burimeve të rinovueshme të energjisë, ministria përgjegjëse për energjinë miraton një rregullore të posaçme. Rregullorja duhet të përcaktojë rregullat për matjen dhe llogaritjen e sasisë së energjisë elektrike, të prodhuar nga burimet e energjisë së rinovueshme, të përdorura për prodhim energjie elektrike dhe termike në centrale me disa burime të rinovueshme energjie, në përputhje me pikën 1 të këtij neni, dhe për prodhimin e energjisë elektrike dhe/ose termike në centralet me koogjenerim për qëllimet e pikës 2 të këtij neni. Për qëllim të kësaj llogaritjeje, kontributi i çdo burimi energjie bëhet mbi bazën e përbërjes së energjisë së tij.

KREU IV

GARANCIA E ORIGJINËS SË ENERGJISË ELEKTRIKE TË PRODHUAR NGA BURIMET E RINOVUESHME TË ENERGJISË

Neni 18

Garancia e origjinës

1. ERE, me kërkesën e prodhuesit, i cili ka marrë një leje ose autorizim për ndërtimin apo rehabilitimin e një centrali, që shfrytëzon burime të rinovueshme të energjisë, lëshon një garanci origjine për çdo njësi të energjisë elektrike ose termike të prodhuar nga centrali. Për një njësi gjeneruese të energjisë lëshohet vetëm një garanci origjine.

2. Garancitë e origjinës janë për një njësi të energjisë elektrike standard prej 1MWh dhe specifikojnë:

a) emrin dhe adresën e prodhuesit;

b) burimet e energjisë, nga të cilat është prodhuar energjia elektrike, të listuar sipas llojit dhe përbërësve kryesorë, përfshirë edhe informacionin se në çfarë mase energjia elektrike është prodhuar nga burimet e rinovueshme të energjisë;

c) vendndodhjen, kapacitetin dhe datën e vënies në punë të centralit;

ç) periudhën kohore kur është prodhuar energjia dhe deri në çfarë mase prodhuesi ka përfituar, në përputhje me nenin 15 të këtij ligji, si dhe deri në çfarë mase ky central ka përfituar nga mbështetja për investime, si dhe në çfarë mase ka përfituar nga skema të tjera kombëtare mbështetëse;

d) datën, shtetin që ka lëshuar garancinë dhe numrin unik të identifikimit.

3. ERE mbikëqyr lëshimin, transferimin dhe anulimin e garancive të origjinës, në përputhje me dispozitat e rregullores së nxjerrë sipas pikës 9 të këtij neni, dhe siguron që e njëjta njësi e energjisë elektrike, e prodhuar nga centrale me burime të rinovueshme energjie, është marrë në konsideratë vetëm një herë.

4. Garancitë e origjinës lëshohen në bazë të të dhënave të gjithanshme dhe informacionit të përshtatshëm për të vërtetuar origjinën e energjisë elektrike të furnizuar nga prodhuesi, si dhe të dhëna matjesh, të vërtetuara nga operatori i sistemit të rrjetit. Garancitë e origjinës lëshohen vetëm pasi prodhuesi paraqet gjithë informacionin e kërkuar në pikën 2 të këtij neni.

5. Çdo përdorim i një garancie origjine bëhet brenda 12 muajve nga data e prodhimit të njësise korresponduese të energjisë elektrike. Garancia e origjinës anulohet menjëherë pasi është përdorur.

6. Nëse energjia elektrike është prodhuar nga një hidrocentral me sistem me cikël pompimi, që bën të mundur ngritjen e ujit në basenin e sipërm, pra kur turbinat kanë punuar në regjim pompe, garancia e origjinës lëshohet vetëm për sasinë e energjisë elektrike që i korrespondon diferencës ndërmjet energjisë elektrike të prodhuar nga hidrocentrali dhe energjisë elektrike të konsumuar për pompimin e ujit në rezervuarin e sipërm.

7. Nëse energjia elektrike është prodhuar nga mbetjet urbane dhe industriale, garancia e origjinës lëshohet vetëm për sasinë e energjisë që i korrespondon pjesës së tyre të biodegradueshme, siç është përkufizuar në shkronjën “d” të nenit 3 të këtij ligji.

8. ERE përgatit një regjistër elektronik të garancive të origjinës, me një mekanizëm të përshtatshëm për përpunimin e të dhënave, për të siguruar që këto garanci do të lëshohen, do të transferohen dhe do të anulohen në mënyrë elektronike dhe që do të jenë të sakta, të besueshme dhe rezistente ndaj falsifikimit. Palët e interesuara kanë të drejtën e hyrjes së lirë në këtë regjistër.

9. ERE miraton një rregullore të posaçme për procedurën e aplikimit për garanci origjine. Rregullorja, përveç të tjerash, parashikon në veçanti:

a) dokumentacionin që do të paraqitet nga prodhuesi për kualifikimin teknik të centralit të tij si central që prodhon energji elektrike ose termike nga burime të rinovueshme energjie;

b) procedurën e kualifikimit teknik dhe veçanërisht afatin kohor, brenda të cilit ERE-ja duhet t’u përgjigjet aplikimeve të paraqitura, si dhe pasojat juridike për rastet kur nuk plotësohet ky detyrim;

c) procedurën e aplikimit për lëshimin, regjistrimin, transferimin ose anulimin e garancive të origjinës;

ç) procedurën e monitorimit të zbatimit të këtyre detyrimeve nga subjekti;

d) çështjet lidhur me bashkëpunimin ndërmjet autoriteteve kompetente të shteteve anëtare të Bashkimit Europian dhe vendeve të tjera, me të cilat ka marrëveshje të nënshkruar për njohjen e ndërsjellë të garancive të origjinës.

10. ERE është e autorizuar dhe përgjegjëse për të ndryshuar çdo rregullore dhe procedurë të mëparshme, që ka të bëjë me garancitë e origjinës, për të reflektuar dispozitat e parashikuara në pikën 9 të këtij neni.

Neni 19

Procedura e monitorimit

1. Në mënyrë që të sigurohet se janë plotësuar kushtet e lëshimit të garancive të origjinës dhe se të dhënat e informacioni, në bazë të të cilit janë lëshuar ato është i saktë, përfaqësuesit e ERE-s dhe çdo person i autorizuar prej saj, pa paragjykuar respektimin e sekreteve të biznesit, kanë të drejtë hyrjeje të lirë në centralin prodhues përkatës dhe në të gjitha të dhënat e informacionin, që lidhen me atë central. Prodhuesi është i detyruar të lehtësojë punën e përfaqësuesve të ERE-s dhe të personave të autorizuar prej saj. ERE mund të refuzojë njohjen e një garancie origjine vetëm kur ka dyshime të bazuara për saktësinë, besueshmërinë apo vërtetësinë e saj.

2. Energjia elektrike e prodhuar nga burimet e rinovueshme të energjisë dhe për të cilën është lëshuar një certifikatë origjine nuk mund të shitet te konsumatorët fundorë si energji elektrike e prodhuar nga burimet e rinovueshme të energjisë.

Neni 20

Bashkëpunimi ndërkombëtar për garancitë e origjinës

1. Një garanci origjine për energjinë elektrike të prodhuar nga burime energjie të rinovueshme, e lëshuar nga një shtet që është anëtar i Bashkimit European, ose palë kontraktuese e Traktatit të Komunitetit të Energjisë të Europës Juglindore, njihet edhe në Republikën e Shqipërisë.

2. Këshilli i Ministrave mund të hyjë në marrëveshje me cilindo shtet anëtar të Bashkimit European ose shtete palë kontraktuese të Traktatit të Komunitetit të Energjisë të Europës Juglindore, për njohjen e ndërsjellë të garancive të origjinës, për qëllimet e monitorimit të përmbushjes së kërkesave të nenit 4 të këtij ligji, lidhur me objektivat e përgjithshëm kombëtarë për burimet e rinovueshme të energjisë.

3. ERE bashkëpunon me të gjitha autoritetet që lëshojnë garancitë e origjinës të vendeve anëtare të Bashkimit European dhe me çdo shtet që është palë kontraktuese e Traktatit të Komunitetit të Energjisë të Europës Juglindore, me qëllim që të sigurojë konsumatorët fundorë për sasinë e energjisë së prodhuar nga burime të rinovueshme, në krahasim me të gjithë energjinë që furnizohet.

KREU V

NXITJA E PËRDORIMIT TË SISTEMEVE TË PANELEVE DIELLORE PËR PRODHIMIN E UJIT TË NGROHTË

Neni 21

Objektivat minimalë për shfrytëzimin e energjisë diellore

1. Në kuadër të detyrimit kombëtar për burime të rinovueshme të energjisë, të vendosura sipas nenit 4 të këtij ligji, Këshilli i Ministrave duhet të vendosë treguesit minimalë për prodhimin e ujit të ngrohtë sanitar në stokun e ndërtesave dhe për procese teknologjike, të siguruar nga sistemet e paneleve diellore.

2. Treguesi minimal i shfrytëzimit të energjisë diellore, i vendosur në pikën 1 të këtij neni, vendoset duke marrë në konsideratë rrezatimin diellor në zona të ndryshme të vendit.

3. Këshilli i Ministrave duhet të miratojë kritere specifike për llogaritjen e kontributit të energjisë diellore për prodhimin e ujit të ngrohtë ose veçmas ose si pjesë e kodit energjetik të ndërtesës, duke marrë në konsideratë standardet më të fundit të Bashkimit European të miratuara për këtë qëllim.

Neni 22

Instalimi i detyrueshëm i sistemeve të paneleve diellore për prodhimin e ujit të ngrohtë

1. Këshilli i Ministrave duhet të përshtatë politikat dhe të ndërmarrë masa për rritjen e shfrytëzimit të energjisë diellore në stokun e ndërtesave, si për ato ekzistuese, ashtu dhe për ndërtesat e reja dhe ndërtesa publike ose private, për të instaluar sisteme diellore të ujit të ngrohtë, për të plotësuar objektivat/caqet e vendosura për rritjen e kontributit të energjisë diellore në konsumin total energjetik të vendit.

2. Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrisë përgjegjëse të energjisë, duhet të përcaktojë sektorët ekonomikë dhe kategoritë e ndërtesave, sipërfaqen minimale ose kapacitetin e sistemeve të paneleve diellore të prodhimit të ujit të ngrohtë që duhet të instalohet në to, kërkesat teknike për sistemet e paneleve diellore që do të instalohen, si dhe procedurat specifike e kriteret që duhet të ndiqen në lidhje me përforcimin e zbatimit të këtyre detyrimeve dhe monitorimin e tyre nga institucionet përgjegjëse.

3. Çdo detyrim për instalimin e sistemeve të paneleve diellore, në përputhje me pikat 1 dhe 2 të këtij neni, merret parasysh në lëshimin e certifikatës së performancës së energjisë në ndërtesa që do të lëshohet në përputhje me nenet përkatëse të ligjit nr. 9379, datë 28.4.2005 “Për eficientën e energjisë”.

4. Në vendosjen e detyrimeve të dhëna në pikat 1 dhe 2 të këtij neni, ndërtesat publike duhet të tregojnë një rol parësor, duke filluar instalimin e sistemeve të paneleve diellore nga viti 2013 dhe në vazhdim.

Neni 23

Certifikata dhe etiketa e sistemeve të paneleve diellore për prodhimin e ujit të ngrohtë

1. Të gjitha sistemet e paneleve diellore të prodhimit të ujit të ngrohtë që prodhohen në vend ose që importohen dhe që janë instaluar për të plotësuar objektivat, sipas nenit 24 të këtij ligji, ose që mbështeten nga çdo lloj skeme nxitëse publike, duhet të plotësojnë minimumet teknike që duhet të përgatiten në mënyrë të qartë nga Këshilli i Ministrave. Në ato raste kur standardet europiane ekzistojnë, të tilla specifikime teknike duhet të jenë në harmoni me ato standarde.

2. Testimi i sistemeve të paneleve diellore duhet të kryhet nga një person juridik i akredituar, në përputhje me ligjet në fuqi dhe procedurat e testimit duhet të plotësojnë standardet europiane specifike të testimit që zbatohen për prodhime të tilla. Në të kundërt, rregullat teknike specifike të adoptuara nuk duhet të përshkruhen në ato raste kur pajisjet dhe sistemet diellore duhet të certifikohen dhe nuk duhet të pengojnë tregun e brendshëm.

3. Këshilli i Ministrave duhet të miratojë skemat certifikuese ose skemat ekuivalente kualifikuese, për instaluesit e sistemeve të paneleve diellore, të hartuara nga Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore. Të tilla certifikata u kërkojnë edhe instaluesve të sistemeve të paneleve diellore, që instalohen për plotësimin e treguesve në fuqi dhe atyre që përfitojnë nga skemat e nxitjes publike.

4. Çdo subjekt është i detyruar të regjistrojë në Agjencinë Kombëtare të Burimeve Natyrore çdo sistem të paneleve diellore të ujit të ngrohtë, të prodhuar në vend apo edhe të importuar në tregun vendor. Ato duhet të sigurojnë për konsumatorët të gjithë informacionin e kërkuar, ashtu edhe siç kërkohet në nenin përkatës të etiketimit, në lidhje me efikasitetin e pajisjeve energjetike, sipas ligjit të efikasitetit të energjisë.

Neni 24

Përfshirje nga taksat

1. Çdo person që prodhon ose monton sisteme të paneleve diellore për prodhimin e ujit të ngrohtë përjashtohet nga tarifat doganore dhe TVSH-ja për këto sisteme të paneleve diellore.

2. Çdo person që përmbush kërkesat e vendosura në nenin 23 të këtij ligji përfiton duke iu hequr taksat e mësipërme, sipas pikës 1 të këtij neni.

3. Çdo person që prodhon apo monton sisteme të paneleve diellore për prodhimin e ujit të ngrohtë për qëllime sanitare në ndërtesa apo për procese teknologjike në industri duhet t'i rimbursohet taksa doganore për lëndët e para të importuara për prodhimin apo montimin e këtyre sistemeve, me kushtin që sistemi i paneleve diellore i prodhuar të plotësojë kushtet e vendosura në nenin 25 të këtij ligji dhe të provohet prodhimi apo montimi me faturë shitjeje.

4. Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrit të përgjegjës për energjinë, miraton rregullat dhe procedurat e rimbursimit për taksën doganore të paguar për lëndët e para dhe materialet e importuara për prodhimin ose montimin e sistemeve diellore të ujit të ngrohtë sanitar dhe për procese teknologjike.

5. Të gjithë prodhuesit dhe instaluesit e paneleve diellore duhet të raportojnë tek Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, jo më vonë se 3 muaj nga data e prodhimit apo montimit, sasinë e paneleve që ata prodhojnë ose montojnë, si dhe tipin e karakteristikat teknike të paneleve, të vërtetuara me faturë shitjeje.

KREU VI
ENERGJI NGA BURIME TË RINOVUESHME NË SEKTORIN
E TRANSPORTIT

Neni 25

Parashikime specifike lidhur me shfrytëzimin e burimeve të rinovueshme të energjisë në transport

1. Këshilli i Ministrave miraton një rregullore të hartuar nga strukturat e Ministrisë së Punëve Publike dhe Transportit. Në këtë rregullore duhet t'i jepet informacion publikut për disponimin dhe përfitimet mjedisore nga të gjitha burimet e ndryshme të rinovueshme të energjisë, që përdoren në sektorin e transportit. Rregullorja duhet të parashikojë dhe detyrimin për të treguar pikat e shitjes ku përmbajtja e biokarburanteve, të tretura në nënproduktet e naftës, e kapërcejnë kufirin e vendosur në përqindje, sipas përcaktimeve të bërë nga ERE.

2. Për qëllimin e demonstrimit të zbatimit të detyrimeve kombëtare për burime të rinovueshme të energjisë, që u janë vënë operatorëve dhe të objektivave për shfrytëzimin e burimeve të rinovueshme të energjisë, në të gjitha format që mund të përdoren në sektorin e transportit, të referuara në objektivat kombëtarë për përdorimin e burimeve të rinovueshme të energjisë, në përputhje me nenin 4 të këtij ligji, kontributi nga biokarburantet e prodhuara nga mbeturina, mbetje, materiale celulozike joushqimore dhe materialet linjo-celulozike, konsiderohet të jetë dyfishi i asaj të prodhuar nga biokarburantet e tjera.

KREU VII
DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 26

Sanksionet administrative

1. Shkelja e detyrimeve të përcaktuara në pikën 2 të nenit 19 të këtij ligji përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë 300 000 lekë.

2. Kur subjektet nuk paraqesin bilancin vjetor të prodhimit të energjisë nga burimet e rinovueshme, sipas përcaktimit të pikës 3 të nenit 8 të këtij ligji, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë 100 000 lekë.

3. Kur subjektet nuk regjistrojnë dhe nuk raportojnë panelet diellore që instalojnë, sipas përcaktimit të pikës 4 të nenit 23 të këtij ligji, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë 200 000 lekë.

4. Autoriteti administrativ për ekzekutimin e gjobave është ERE.

5. Të ardhurat nga gjobat shkojnë në Buxhetin e Shtetit.

Neni 27

Aktet nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore, në zbatim të neneve 4, 5 pika 3, 6 pika 5, 7 pika 1, 21 pika 3, 23 pika 3 dhe 25 pika 1 të këtij ligji.

2. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore, në zbatim të neneve 10 pika 1, 15 pika 1, 22 pika 2 dhe 24 pika 4 të këtij ligji.

3. Ngarkohet ministria përgjegjëse për energjinë që, brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore, në zbatim të neneve 5 pika 1 dhe 17 pika 3 të këtij ligji.

4. Ngarkohet Enti Rregullator i Energjisë që, brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore, në zbatim të neneve 12 pika 3, 17 pika 3 dhe 18 pikat 8 dhe 9 të këtij ligji.

5. Ngarkohet Enti Rregullator i Energjisë që, brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore, në zbatim të neneve 10 pika 2, 11 pika 5, 12 pika 1 dhe 14 pika 2 të këtij ligji.

Neni 28
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 2.5.2013

**Shpallur me dekretin nr. 8171, datë 14.5.2013 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bujar Nishani**

LIGJ
Nr. 139/2013

**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË
REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE QEVERISË FEDERALE AUSTRIAKE PËR
SHKËMBIMIN E NDËRSJELLË TË TË DHËNAVE NË ÇËSHTJET E KONTROLLIT TË
MIGRACIONIT DHE ÇËSHTJET E AZILIT**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet marrëveshja ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë Federale Austriake për shkëmbimin e ndërsjellë të të dhënave në çështjet e kontrollit të migracionit dhe çështjet e azilit.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 2.5.2013

**Shpallur me dekretin nr.8172, datë 14.5.2013 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bujar Nishani**

MARRËVESHJE

NDËRMJET KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE QEVERISË FEDERALE AUSTRIAKE PËR SHKËMBIMIN E NDËRSJELLË TË TË DHËNAVE NË ÇËSHTJET E KONTROLLIT TË MIGRACIONIT DHE ÇËSHTJET E AZILIT

Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë dhe Qeveria Federale Austriake (në vazhdim do të emërtohen si palë kontraktuese,

- duke synuar bashkëpunimin për mbrojtjen e interesave të përbashkëta të migracionit;
- me dëshirën për forcimin e bashkëpunimit në luftën kundër migracionit të paligjshëm dhe duke synuar përmbushjen e detyrimeve të tyre në bazë të Konventës së Gjenevës të datës 28 korrik 1951, mbi pozicionin ligjor të refugjatëve, ndryshuar nëpërmjet protokollit të Nju-Jorkut të 31 janarit 1967 (në vazhdim do të quhet Konventa e Gjenevës për Refugjatët);
- duke zbatuar parimin e reciprocitetit; dhe
- duke respektuar mbrojtjen e të dhënave dhe në përputhje me përcaktimet e legjislacioneve kombëtare, si dhe konventën për mbrojtjen e individëve në lidhje me përpunimin automatik të të dhënave personale dhe protokollin shtesë të Konventës së Këshillit të Europës për mbrojtjen e individëve në lidhje me përpunimin automatik të të dhënave personale nga organet mbikëqyrëse dhe fluksi ndërkufitar i të dhënave,

bien dakord si më poshtë:

Neni 1

Përkufizimi i termave

1. Të dhëna për çështjet e kontrollit të migracionit në kuadrin e kësaj marrëveshjeje janë si më poshtë:

1. Të dhëna të personave, të cilët nuk janë shtetas të një shteti, për të cilin ka hyrë në fuqi marrëveshja e zbatimit të Shengen-it:

Emrat, gjinia, emrat e mëparshëm, datëlindja, vendlindja, adresa e banimit, shtetësia, emrat e prindërve, të dhëna të tjera personale, në rast nevojë të dhëna ekzistuese nga kërkimi dhe të dhënat kriminale, si edhe ato të dhëna mbi personat të cilët janë ose mund të jenë vendimtarë për dhënien e së drejtës së hyrjes në një shtet dhe miratimin e qëndrimit, si edhe për mbajtjen në qendrat e pritjes për t'u riatdhesuar.

2. Të dhëna për persona ndaj të cilëve ka hyrë në fuqi një masë që u ndalon qëndrimin, sepse paraqesin rrezik për rendin dhe sigurinë publike, sepse personi është dënuar me vendim të formës së prerë nga ndonjë gjykatë për kontrabandë qeniesh njerëzore ose sepse ka lidhur apo ndërmjetësuar, një martesë, apo partneritet për të fituar lejeqëndrimin:

Emrat, gjinia, emrat e mëparshëm, datëlindja, vendlindja, adresa e banimit, shtetësia, emrat e prindërve dhe në rast nevojë të dhëna ekzistuese kriminale, si edhe të dhëna lidhur me vendimin për mbarimin e qëndrimit, të dhëna lidhur me njohjen e dënimit, apo me vendimin e gjyqit.

2. Të dhëna për çështjet e azilit në kuadrin e kësaj marrëveshjeje janë të dhëna mbi azilkërkues, të cilët nuk mbajnë shtetësinë austriake apo shqiptare:

Emrat, gjinia, emrat e mëparshëm, datëlindja, vendlindja, adresa e banimit, shtetësia, emrat e prindërve, të dhëna të tjera personale, certifikata, informacione lidhur me kërkesat për azil të paraqitura jashtë shtetit dhe situatën aktuale lidhur me këtë proces, në rast nevojë të dhëna ekzistuese nga kërkimi dhe të dhëna kriminale, si edhe ato të dhëna personale të cilat janë ose mund të jenë vendimtare për dhënien e së drejtës së hyrjes në një shtet dhe miratimin e lejes së qëndrimit, si edhe për mbajtjen në qendrat e pritjes për t'u riatdhesuar.

3. Azilkërkues në frymën e paragrafit 2 janë personat që kanë bërë një kërkesë për njohjen e statusit të refugjatit deri në marrjen e vendimit të formës së prerë për procesin gjyqësor apo deri në pezullimin e tij.

Neni 2 Ndihma zyrtare

1. Në bazë të kësaj marrëveshjeje autoritetet përgjegjëse të palëve kontraktuese me paraqitjen e një kërkesë i ofrojnë njëra-tjetrës ndihmë zyrtare, duke i transferuar të dhëna për çështje të kontrollit të migracionit, apo për çështje të azilit.

2. Në bazë të kësaj marrëveshjeje autoritetet përgjegjëse të palëve kontraktuese edhe pa paraqitjen e një kërkesë, i ofrojnë njëra-tjetrës ndihmë zyrtare, nëpërmjet transferimit të të dhënave për çështje të kontrollit të migracionit, për sa kohë që palës tjetër kontraktuese i nevojiten këto të dhëna për përmbushjen e detyrave të saj në fushën e zbatimit të së drejtës penale, apo të policisë për shtetasit e huaj.

Neni 3 Transferimi i të dhënave

1. Të dhënat e përmendura në nenin 1 mund t'i transferohen palës kontraktuese pritëse për qëllimin e përmendur në nenin 2, vetëm në rast se ato nevojiten për zbatimin e ligjeve të palëve kontraktuese, ligje në bazë të të cilave është rregulluar çështja e migracionit, si edhe për qëllime të zbatimit të së drejtës penale, apo për ruajtjen e rendit dhe të sigurisë publike. Pala kontraktuese, e cila kërkon informacion duhet t'i bëjë gjithmonë të ditur qëllimin e transferimit të informacionit palës kontraktuese së cilës i kërkohet informacioni.

2. Të dhënat e azilit sipas nenit 1 paragrafi 2 mund të transferohen vetëm në rast se ato nevojiten për zbatimin e ligjeve të palëve kontraktuese, ligje në bazë të të cilave është rregulluar çështja e azilit dhe e refugjatëve, për qëllime të zbatimit të Konventës së Gjenevës për refugjatët jashtë vendit dhe për qëllime të zbatimit të së drejtës penale, apo për ruajtjen e sigurisë publike. Pala kontraktuese, e cila kërkon informacion duhet t'i bëjë gjithmonë të ditur qëllimin e transferimit të informacionit palës kontraktuese së cilës i kërkohet informacioni.

3. Të dhënat e përmendura në nenin 1 do t'u vihen menjëherë në dispozicion autoriteteve përgjegjëse, gjithsesi maksimumi brenda 30 ditësh pune pas marrjes së kërkesës për informacion. Nëse kërkesa për informacion nisat në rrugë elektronike, konfirmimi i dërgimit të *e-mail*-it vlen si provë për marrjen e kërkesës për informacion.

4. Nëse dërgimi i të dhënave nuk është i mundur të kryhet brenda 30 ditësh pune pas datës së marrjes së kërkesës për informacion, atëherë pala kontraktuese së cilës i kërkohet informacion, duhet t'i bëjë me dije me shkrim palës kontraktuese e cila ka kërkuar informacionin, arsyet që pengojnë dërgimin e të dhënave.

5. Një kërkesë për dërgim të dhënash nuk e autorizon palën kontraktuese së cilës i kërkohet informacion të dërgojë të dhëna jashtë fushës së përmendur në nenin 1.

Neni 4 Lidhja me qëllimin

1. Të dhënat e përmendura në nenin 1, të cilat janë dërguar në bazë të kësaj marrëveshjeje, pala kontraktuese pritëse mund t'i përdorë për qëllime të tjera përveç atyre që janë përmendur në qëllimet e kërkesës për informacion, vetëm pasi të jetë marrë miratimi me shkrim i palës që ka dërguar informacionin. Lejimi i dhënies së një miratimi orientohet sipas së drejtës kombëtare të palës që dërgon të dhënat.

2. Përdorimi i të dhënave përfshin ruajtjen, ndryshimin, dërgimin, bllokimin, fshirjen dhe çdo veprim tjetër që do të kryhet me të dhënat.

Neni 5

Konfidencialiteti dhe siguria e të dhënave

1. Të gjitha të dhënat që do të dërgohen në bazë të kësaj marrëveshjeje do të përpunohen në mënyrë konfidenciale. Ato i nënshtrohen sekretit zyrtar dhe gëzojnë mbrojtjen që vlen për të dhëna të ngjashme me to sipas së drejtës kombëtare të palës kontraktuese, e cila merr të dhënat.

2. Autoritetet që marrin të dhënat janë të detyruara t'i mbrojnë me efektivitet të dhënat e dërguara nga dëmtimi i rastësishëm apo i paautorizuar, nga humbja e rastësishme, nga hyrja e paautorizuar, nga ndryshimi i paautorizuar apo i rastësishëm, apo nga publikimi i paautorizuar i tyre.

3. Palët kontraktuese kujdesen që për dërgimin e të dhënave të përdoren vetëm ato mjete komunikimi, të cilat sigurojnë mbrojtjen e tyre të përshtatshme nga informimi i paautorizuar i të tretëve mbi të dhënat apo nga ndryshimi i paautorizuar i të dhënave prej tyre gjatë procesit të dërgimit.

4. Palët kontraktuese detyrohen të ruajnë konfidencialitetin e të dhënave të dërguara në bazë të kësaj marrëveshjeje edhe pas shfuqizimit të kësaj marrëveshjeje.

Neni 6

Detyrimi për korrigjimin, asgjësimin dhe marrjen e informacionit

1. Të dhënat e përmendura në nenin 1, që janë dërguar në bazë të kësaj marrëveshjeje, pala pritëse duhet t'i fshijë sapo anulohen premiset paraprake për përdorimin e tyre, apo nëse të dhënat nuk nevojiten më për qëllimin përkatës.

2. Përveç kësaj, pala pritëse duhet t'i fshijë të dhënat e dërguara edhe në rast se rezulton që pala kontraktuese që dërgon të dhënat është e detyruar t'i fshijë të dhënat, sepse hetimi apo përpunimi i këtyre të dhënave është realizuar në kundërshtim me ligjet apo me marrëveshjet e së drejtës ndërkombëtare. Palët kontraktuese e informojnë menjëherë njëra-tjetrën, sapo u bëhet me dije ky fakt.

3. Të dhënat e përmendura në nenin 1 duhen fshirë gjithsesi, sapo bëhet me dije se personi përkatës që preket nga kjo çështje ka marrë shtetësinë e një shteti anëtar të Bashkimit Europian, përndryshe 10 vite pas refuzimit të formës së prerë, kthimit mbrapsht apo tërheqjes së kërkesës për njohjen e statusit të refugjatit, apo çdo forme tjetër të përfundimit të një procesi azili sipas legjislacionit kombëtar të palëve kontraktuese.

4. Fshirja e të dhënave të përmendura në nenin 1 nga pala kontraktuese që i dërgon ato, duhet të shoqërohen brenda gjashtë muajve edhe me fshirjen e të dhënave të dërguara nga pala kontraktuese që i merr të dhënat. Pala kontraktuese që dërgon të dhënat e informon menjëherë palën kontraktuese që i merr të dhënat lidhur me fshirjen e të dhënave të tilla.

5. Autoriteti që dërgon të dhënat është i detyruar të kujdeset për saktësinë e të dhënave të dërguara. Pala kontraktuese që dërgon të dhënat, njëkohësisht me të dhënat e transferuara, i bën me dije palës kontraktuese që merr të dhënat edhe të gjitha afatet e veçanta, të cilat duhet të respektojnë pala kontraktuese që merr të dhënat në lidhje me ruajtjen e materialeve.

6. Me kërkesë të palës kontraktuese që dërgon të dhënat pala tjetër kontraktuese në bazë të kësaj marrëveshjeje jep informacion lidhur me çfarëdo përdorimi të të dhënave të dërguara.

7. Çdo personi që preket nga të dhënat e transferuara, pasi të ketë provuar identitetin e tij dhe të ketë bërë kërkesë, brenda një afati të përshtatshëm dhe pa ndonjë vonesë, apo kosto të tepruara, duhet t'i jepet informacion në një formë përgjithësisht të kuptueshme lidhur me të dhënat që ekzistojnë për personin e tij, origjinën e këtyre të dhënave, qëllimin për të cilin janë parashikuar të përdoren, bazën ligjore për përpunimin e të dhënave të tij dhe informacion lidhur me marrësit e të dhënave. Detajet e mëtejshme orientohen sipas parashikimeve ligjore dhe procedurave kombëtare të palëve kontraktuese, në territorin e të cilave paraqitet kërkesa për marrjen e informacionit.

8. Nëse konstatohet që të dhënat personale janë dërguar apo përpunuar në kundërshtim me parashikimet e kësaj marrëveshjeje ose në kundërshtim me direktivat e së drejtës kombëtare, personi i prekur nga kjo duhet të ketë mundësinë që të ndikojë për fshirjen, korrigjimin, apo bllokimin e të dhënave. Në rast se kjo kërkesë nuk përmbushet, atëherë personi i prekur duhet të ketë të drejtën vepruese të ankimimit në një gjykatë, apo në një autoritet tjetër të pavarur kontrollues.

Neni 7 Autoritetet përgjegjëse

1. Autoritetet përgjegjëse për dërgimin e kërkesave për informacion dhe për kthimin e përgjigjeve të këtyre kërkesave lidhur me të dhënat në frymën e nenit 1, paragrafi 1, janë:

Për palën shqiptare:

Ministria e Brendshme

Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit

Për palën austriake:

Ministria e Brendshme Federale

Spektori II/3

2. Autoritetet përgjegjëse për kërkesat për informacion dhe për kthimin e përgjigjeve të këtyre kërkesave lidhur me të dhënat në frymën e nenit 1, paragrafi 2 janë:

Për palën shqiptare:

Ministria e Brendshme

Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit

Për palën austriake:

Ministria e Brendshme Federale

Spektori III/5

3. Njoftimi i palës tjetër mbi kontaktimin dhe ndryshimet e mundshme lidhur me autoritetet përgjegjëse të përmendura në paragrafët 1 dhe 2 kryhet në rrugë diplomatike.

Neni 8 Raporti me marrëveshjet e tjera

Kjo marrëveshje nuk cenon të drejtat dhe detyrimet që përmbajnë marrëveshjet ekzistuese dy-dhe shumëpalëshe të palëve kontraktuese.

Neni 9 Përkufizime përmbyllëse

1. Kjo marrëveshje lidhet për një periudhë të pacaktuar kohore. Ajo mund të ndryshohet dhe plotësohet me mirëkuptimin e të dyja palëve.

2. Kjo marrëveshje hyn në fuqi ditën e parë të muajit të dytë, i cili pason muajin kur u përçoll nota e dytë, me anë të së cilës palët kontraktuese i kanë komunikuar njëra-tjetrës në rrugë diplomatike se janë përmbushur kushtet paraprake kombëtare të të dyja vendeve për hyrjen në fuqi.

3. Secila palë kontraktuese mund t'i japë fund efektshmërisë së kësaj marrëveshjeje në çdo kohë, me anë të një njoftimi me shkrim në rrugë diplomatike. Dhënia fund e efektshmërisë bëhet efektive ditën e parë të muajit, i cili pason muajin në të cilën kjo iu komunikua në rrugë diplomatike palës tjetër kontraktuese.

4. Palët kontraktuese mbështesin njëra-tjetrën në zbatimin dhe interpretimin e kësaj marrëveshjeje. Secila prej palëve kontraktuese mund të kërkojë organizimin e takimeve të ekspertëve të palëve kontraktuese, në mënyrë që t'u jepet zgjidhje çështjeve që kanë të bëjnë me zbatimin dhe interpretimin e kësaj marrëveshjeje dhe për të parashtruar propozime për zhvillimin e mëtejshëm të bashkëpunimit.

Nënshkruar në Vjenë më 29.1.2013 në dy kopje origjinale, secila në gjuhën gjermane dhe shqipe, ndërkohë që të dyja tekstet janë njëllloj autentike.

LIGJ
Nr. 140/2013

**PËR NJË NDRYSHIM NË LIGJIN NR. 10 239, DATË 25.2.2010 “PËR KRIJIMIN E FONDIT
SPECIAL TË KOMPENSIMIT TË PRONAVE”**

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Në shkronjën “b” të pikës 1 të nenit 3 të ligjit nr. 10 239, datë 25.2.2010 “Për krijimin e fondit special të kompensimit të pronave”, fjalët “në masën 65 për qind të vlerës së shitjes për objektet” zëvendësohen me fjalët “në masën 20 deri në 65 për qind të vlerës së shitjes për objektet, në varësi të shumës që është shlyer në lekë”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 2.5.2013

Shpallur me dekretin nr. 8173, datë 14.5.2013 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bujar Nishani

LIGJ
Nr. 141/2013

PËR DISA NDRYSHIME DHE SHITESA NË LIGJIN NR. 9482, DATË 3.4.2006
“PËR LEGALIZIMIN, URBANIZIMIN DHE INTEGRIMIN E NDËRTIMEVE PA LEJE”,
TË NDRYSHUAR

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në ligjin nr. 9482, datë 3.4.2006 “Për legalizimin, urbanizimin dhe integrimin e ndërtimeve pa leje”, të ndryshuar, bëhen ndryshimet dhe shtesat e mëposhtme:

Neni 1

Në nenin 2 bëhen këto ndryshime:

1. Në pikën 1 pas paragrafit të parë shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Në ndryshim nga kushti i përcaktuar në paragrafin e parë të kësaj pike, ky ligj mund të zbatohet për objektet e ndërtuara pa leje, të ngritura pas datës së hyrjes në fuqi të ligjit, vetëm në rast se për to procedura e legalizimit nuk kërkon kalim pronësie mbi truallin.”.

2. Pika 4/2 ndryshohet si më poshtë:

“4/2. Fusha e zbatimit të këtij ligji nuk shtrihet për ndërtimet informale të ngritura pranë akseve rrugore, në përputhje me distancat e përcaktuara në ligjin nr. 8378, datë 22.7.1998 “Kodi Rrugor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, dhe në aktet nënligjore në zbatim të tij.”.

Neni 2

Në të gjitha nenet e ligjit, fjalët “në përputhje me ligjin nr. 7843, datë 13.7.1994 “Për regjistrimin e pasurive të paluajtshme” zëvendësohen me fjalët “në përputhje me ligjin nr. 33/2012 “Për regjistrimin e pasurive të paluajtshme”.

Neni 3

Në nenin 30, pas pikës 2 shtohet pika 2/1 me këtë përmbajtje:

“2/1. Përcaktimet e këtij neni zbatohen edhe në rastin kur njëri apo disa nga subjektet, që disponon ndërtimin pa leje, nuk shlyen detyrimet financiare të parashikuara në ligj, në lidhje me parcelën ndërtimore/objektin pa leje. Në këtë rast, për pjesën takuese të subjektit debitor bëhet regjistrimi përkatës në ZRPP, në emër të ALUIZNI-t, deri në momentin e shlyerjes nga subjekti të detyrimeve financiare.”.

Neni 4

Pas nenit 45 shtohet neni 45/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 45/1

Dispozita kalimtare

1. Për ndërtimet pa leje të ngritura pas vitit 2006, ALUIZNI merr masa nëpërmjet evidentimit faktik të situatës ndërtimore në terren, si dhe fotografimit ajror dixhital apo përdorimit të imazhit satelitor të konvertuar në fotografi ajrore, të korrektuar gjeometrisht (ortofoto). Rregullat e hollësishme për këtë qëllim përcaktohen nga Drejtori i Përgjithshëm i ALUIZNI-t, me miratimin e ministrit që mbulon procesin e legalizimeve.

2. Subjektet, që posedojnë ndërtime pa leje/shtesa informale në objekte me leje, të ngritura pas hyrjes në fuqi të ligjit nr. 9482, datë 3.4.2006 “Për legalizimin, urbanizimin dhe integrimin e ndërtimeve pa leje”, të ndryshuar, duhet të paraqesin pranë drejtorive të ALUIZNI-t, brenda 45 ditëve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, kërkesë për legalizim, sipas formularit tip të miratuar nga Drejtori i Përgjithshëm i ALUIZNI-t.”.

Neni 5

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 2.5.2013

**Shpallur me dekretin nr. 8178, datë 14.5.2013 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bujar Nishani**

LIGJ
Nr. 142/2013

**PËR SHFUQIZIMIN E LIGJIT NR. 111/2013 “PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË
LIGJIN NR. 7928, DATË 27.4.1995 “PËR TATIMIN MBI VLERËN E SHTUAR”, TË
NDRYSHUAR”**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 155 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ligji nr. 111/2013 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 7928, datë 27.4.1995 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar”, të ndryshuar” shfuqizohet.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 2.5.2013

**Shpallur me dekretin nr. 8174, datë 14.5.2013 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bujar Nishani**

LIGJ
Nr. 143/2013

**PËR DISA SHTESA NË LIGJIN NR. 10 039, DATË 22.12.2008
“PËR NDIHMËN JURIDIKE”**

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në ligjin nr. 10 039, datë 22.12.2008 “Për ndihmën juridike”, bëhen shtesat si më poshtë:

Neni 1

Në nenin 11, pas pikës 2 shtohet pika 3 me këtë përmbajtje:

“3. Ndihma juridike përfshin edhe përjashtimin, në proceset gjyqësore civile dhe administrative, të individit nga pagimi i taksës mbi aktet, si dhe i shpenzimeve të nevojshme për njoftimet ose shërbimet e tjera gjyqësore.”.

Neni 2

Në nenin 12, pas shkronjës “dh” shtohet shkronja “e” me këtë përmbajtje:

“e) përjashtimin, në proceset gjyqësore civile dhe administrative, nga pagimi i taksës mbi aktet, si dhe i shpenzimeve të nevojshme për njoftimet ose shërbimet e tjera gjyqësore.”.

Neni 3

Pas nenit 12 shtohet neni 12/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 12/1

Klinikat ligjore vendore

1. Dhënia e informacionit për sistemin ligjor në Republikën e Shqipërisë, për aktet normative në fuqi, të drejtat dhe detyrimet e subjekteve të ligjit, mënyrat e ushtrimit të të drejtave të individit në proceset gjyqësore dhe ato jashtëgjyqësore, si dhe dhënia e asistencës në hartimin e dokumenteve juridike apo në forma të tjera këshillimi të grupeve në nevojë bëhet nëpërmjet klinikave ligjore vendore. Kërkesa për dhënien e ndihmës juridike parësore nuk i nënshtrohet asnjë forme. Ajo mund të paraqitet edhe gojarisht pranë klinikave ligjore vendore.

2. Klinikat ligjore vendore japin asistencë edhe për plotësimin e kërkesës për përfitimin e ndihmës juridike dytësore, si dhe dokumenteve që duhet t’i bashkëlidhen formularit tip të kërkesës.

3. Klinikat ligjore vendore organizohen, të paktën, në të njëjtin numër me atë të gjykatave të apelit. Struktura dhe organika e klinikave ligjore vendore është pjesë e strukturës dhe organikës së Komisionit Shtetëror për Ndihmën Juridike dhe sekretariatit të tij.

4. Rregullat e hollësishme për funksionimin e klinikave ligjore vendore, si dhe për ofrimin prej tyre të ndihmës juridike parësore, përcaktohen me urdhër të Ministrit të Drejtësisë, me propozim të Komisionit Shtetëror për Ndihmën Juridike.”.

Neni 4

Në nenin 13 bëhen këto shtesa:

a) Në pikën 1, pas shkronjës “b” shtohet shkronja “c” me këtë përmbajtje:

“c) kanë nevojë të mbrojnë të drejtat e tyre, nëpërmjet paraqitjes së kërkesë-padisë, por nuk kanë mjete të mjaftueshme për të paguar taksën mbi aktet, si dhe shpenzimet e nevojshme për njoftimet ose shërbimet e tjera gjyqësore. Në këtë rast, që personi ta përfitojë ndihmën juridike, duhet të vërtetohet se:

i) përfshihet në programet e mbrojtjes sociale ose plotëson kushtet për t’u përfshirë në to; ose
ii) është viktimë e dhunës në familje ose viktimë e trafikimit të qenieve njerëzore, për çështjet gjyqësore që lidhen me to.

b) Në pikën 4, pas fjalëve “ka detyrimin të bashkëpunojë”, shtohen fjalët “me Komisionin Shtetëror për Ndihmën Juridike,”.

Neni 5

Në nenin 15 pika 1, pas shkronjës “d” shtohet shkronja “dh” me këtë përmbajtje:

“dh) gjendjen ekonomike të kërkuarit.”.

Neni 6

Në nenin 16, pas pikës 1 shtohet pika 1/1 me këtë përmbajtje:

“1/1. Kërkesa për dhënien e ndihmës juridike, në formën e përjashtimit nga pagimi i taksës mbi aktet, si dhe shpenzimeve të nevojshme për njoftimet ose shërbimet e tjera gjyqësore, duhet të paraqitet

personalisht nga kërkuesi apo përfaqësuesi i tij, i autorizuar me prokurë. Formulari i kërkesës dhe dokumentet shoqëruese përcaktohen me vendim të Komisionit Shtetëror për Ndhimën Juridike.”.

Neni 7

Pas nenit 21 shtohet neni 21/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 21/1

Përrjashtimi nga pagimi i taksës mbi aktet

1. Kërkesa për përrjashtimin nga pagimi i taksës mbi aktet, si dhe shpenzimeve të nevojshme për njoftimet ose shërbimet e tjera gjyqësore, shqyrtohet nga Komisioni Shtetëror për Ndhimën Juridike brenda 10 ditëve nga marrja në dorëzim e kërkesës. Rregullat dhe kriteret e hollësishme për shqyrtimin dhe pranimin e kërkesës përcaktohen me vendim të Komisionit Shtetëror për Ndhimën Juridike.

2. Nëse Komisioni Shtetëror për Ndhimën Juridike nuk shprehet brenda 10 ditëve nga paraqitja e kërkesës, ose vendos refuzimin e kërkesës për përrjashtimin nga pagimi i taksës mbi aktet, si dhe shpenzimeve të nevojshme për njoftimet ose shërbimet e tjera gjyqësore, gjykata, nëse vlerëson se përmbushen kushtet për të përfituar ndihmën juridike, sipas shkronjës “c” të pikës 1 të nenit 13 të këtij ligji, gjatë veprimeve përgatitore, vendos përrjashtimin e paditësit nga pagimi i taksës mbi aktet.

3. Nëse Komisioni Shtetëror për Ndhimën Juridike konstaton se gjendja ekonomike e personit është e tillë që pamundëson pagimin e taksës mbi aktet, pavarësisht se nuk plotëson kushtet për të përfituar ndihmën juridike, sipas shkronjës “c” të pikës 1 të nenit 13 të këtij ligji, mund të vendosë që pagimi i taksës mbi aktet të bëhet sipas rregullave të parashikuara me vendim të komisionit, në një kohë të mëvonshme ose me këste. Rregullat dhe kriteret për shtyrjen e periudhës së pagimit të taksës mbi aktet përcaktohen me vendim të Komisionit Shtetëror për Ndhimën Juridike, pasi të ketë marrë mendimin e Ministrisë së Financave.”.

Neni 8

Pas nenit 22 shtohet neni 22/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 22/1

Dispozitë kalimtare

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave të marrë masat e nevojshme për krijimin e infrastrukturës së nevojshme për ushtrimin normal të veprimtarisë së klinikave ligjore vendore, si dhe planifikimin e fondeve të nevojshme buxhetore, në Buxhetin e Shtetit të vitit 2014, për funksionimin e tyre.

2. Këshilli i Ministrave merr të gjitha masat e nevojshme për hapjen e klinikave ligjore vendore brenda datës 1.1.2014.”.

Neni 9

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 2.5.2013

**Shpallur me dekretin nr. 8175, datë 14.5.2013 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bujar Nishani**

LIGJ
Nr. 144/2013

PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR. 7895, DATË 27.1.1995 “KODI PENAL I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË”, TË NDRYSHUAR

Në mbështetje të neneve 81 pika 2 shkronja “d” dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në ligjin nr. 7895, datë 27.1.1995 “Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, bëhen këto shtesa dhe ndryshime:

Neni 1

Në nenin 1/c paragrafi i parë, pas fjalëve “të drejtësisë në caktimin e fajësisë dhe të dënimit,” shtohen fjalët “të mbrojtjes së interesit më të lartë të fëmijëve,”.

Neni 2

Në nenin 32, paragrafi i parë ndryshohet si më poshtë:

“Dënimi me burgim për krimet jepet për një kohë nga pesë ditë deri në tridhjetë e pesë vjet.

Neni 3

Në nenin 34, paragrafi i pestë ndryshohet si më poshtë:

“Për personat që kryejnë krime për motive fitimi të pasurive ose të sigurimit të çdo lloj përfitimi tjetër material, gjykata vendos sipas nenit 36 të këtij Kodi, konfiskimin e mjeteve të kryerjes së veprës penale dhe produkteve të veprës penale ose, në mungesë të tyre, dënim me gjobë në masën nga 100 mijë deri në 5 milion lekë.”.

Neni 4

Neni 39 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 39

Heqja e së drejtës të ushtrimit të një profesioni ose të një veprimtarie

Heqja e së drejtës të ushtrimit të një profesioni ose të një veprimtarie e ndalon të dënuarin të ushtrojë profesionin ose veprimtarinë, për të cilën është dhënë leje e veçantë, dëshmi, autorizim apo licencë nga organi kompetent.

Heqja e së drejtës së ushtrimit të një veprimtarie ose të një profesioni jepet për një kohë nga një muaj deri në pesë vjet dhe është rrjedhojë e çdo dënimi për vepra penale që kryhen duke i shpërdoruar ato, ose kur vlerësohet se ushtrimi i mëtejshëm i veprimtarisë apo profesionit bie ndesh me marrëdhënien juridike që synon të mbrojë vepra penale konkrete.”.

Neni 5

Në nenin 48 shtohen dy paragrafë me këtë përmbajtje:

“Rrethana lehtësuese e parashikuar në shkronjën “a” të paragrafit të parë të këtij neni, nuk lehtëson dënimin kur vepra penale është kryer në rrethanat e parashikuara në shkronjën “j” të nenit 50 të këtij Kodi.

Rrethana lehtësuese, e parashikuar në shkronjën “e” të paragrafit të parë të këtij neni, nuk lehtëson dënimin e një personi që ka kryer një veprë penale ndaj fëmijëve apo një veprë penale të dhunës në familje.”.

Neni 6

Në nenin 50 bëhen këto ndryshime:

a) Pas shkronjës “ç” shtohet shkronja “ç/1” me këtë përmbajtje:

“ç/1) kryerja e veprës penale pas vendosjes së personit nën mbikëqyrje elektronike;”.

b) Pas shkronjës “e” shtohet shkronja “e/1” me këtë përmbajtje:

“e/1) kryerja e veprës penale gjatë ose pas dhënies së urdhrave gjyqësorë të mbrojtjes nga dhuna në familje;”.

c) Shkronja “g” ndryshohet si më poshtë:

“g) kur vepra është kryer duke përfutur nga marrëdhëniet familjare, të bashkëjetesës, të miqësisë, të mikpritjes;”.

ç) Shkronja “j” ndryshohet si më poshtë:

“j) kur vepra është kryer e shtyrë nga motive që kanë të bëjnë me gjininë, racën, ngjyrën, etninë, gjuhën, identitetin gjinor, orientimin seksual, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen shëndetësore, predispozicione gjenetike ose aftësinë e kufizuar.”.

Neni 7

Pas nenit 52 shtohet neni 52/a me këtë përmbajtje:

“Neni 52/a

Përfashtimi ose ulja e dënimit për bashkëpunëtorët e drejtësisë dhe viktimat

Personi, që ka premtuar ose ka dhënë shpërblim ose përfitime të tjera, sipas neneve 164/a, 244, 244/a, 245, 312, 319, 319/a, 319/b, 319/c dhe 328 të këtij Kodi mund të përfitojë përfashtim nga vuajtja e dënimit ose ulje të tij, nëse bën kallëzim dhe jep ndihmesë në procedimin penal të këtyre veprave. Në dhënien e vendimit, gjykata mban parasysh edhe kohën kur është bërë kallëzimi, ardhjen ose jo të pasojave të veprës.

Personi i dëmtuar nga veprat penale, që lidhen me trafikimin e personit, mund të përfitojë përfashtimin nga dënimi, për kryerjen e veprave penale gjatë periudhës së trafikimit dhe në masën që ka qenë i detyruar t'i kryejë ato veprime apo mosveprime të kundërligjshme.

Personi që ka kryer njërin nga veprat penale që kanë lidhje me trafikun e narkotikëve, armëve apo municioneve, trafikimin e personave ose për vepra penale të kryera nga organizata kriminale, që bashkëpunon dhe ndihmon organet e ndjekjes penale në luftën kundër tyre ose, sipas rastit, në zbulimin e personave të tjerë, që kryejnë krime të tilla, nuk mund të dënohet më tepër se gjysma e dënimit të parashikuar për veprën e kryer prej tij. Në raste të veçanta, kur konkurrojnë edhe rrethana lehtësuese në favor të tij, ky person mund të përfashtohet nga dënimi.”.

Neni 8

Në nenin 53, pas fjalëve “rrethanave lehtësuese” shtohen fjalët “dhe nuk është e pranishme asnjë rrethanë rënduese”.

Neni 9

Në nenin 55, pas paragrafit të parë shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Dënimi më i rëndë i shtuar në rastin kur personi ka kryer një krim kundër jetës me dashje, me përdorimin pa leje të armëve luftarake dhe municionit, përbëhet nga shuma e përgjithshme e dënimeve për secilën vepër penale.

Neni 10

Në nenin 59/a, pas paragrafit të parë shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Gjykata, në rrethanat e parashikuara në shkronjat “a” dhe “b” të paragrafit të parë të këtij neni, nuk mund të vendosë vuajtjen e dënimit të dhënë me qëndrim në shtëpi, të dënuarve që kanë kryer një krim ndaj bashkëshortit, bashkëjetuesit apo fëmijës së tij.”.

Neni 11

Pas nenit 60 shtohet neni 60/a me këtë përmbajtje:

“Neni 60/a

Detyrimi për të hequr dorë nga përdorimi i alkoolit ose drogës

Gjykata, ndaj të dënuarit të vënë në provë, i cili është në kushtet e varësisë kronike ndaj alkoolit apo lëndëve narkotike, vendos detyrimin për t’iu nënshtruar trajtimeve mjekësore për heqjen dorë nga përdorimi i alkoolit apo drogës.

Trajtimi mjekësor për heqjen dorë nga përdorimi i alkoolit apo drogës bëhet në institucionin mjekësor të specializuar, sipas përcaktimit që bën Ministria e Shëndetësisë, në bazë të kërkesës së shërbimit të provës.

Shërbimi i provës mbikëqyr ekzekutimin e vendimit të gjykatës dhe i raporton menjëherë prokurorit, kur personi i dënuar nuk përmbush detyrimin e vendosur.”.

Neni 12

Në nenin 64, në fund të paragrafit të tretë shtohen fjalët “si dhe për të dënuarit për kryerjen e veprave penale të parashikuara në nenet 78/a, 79/a, 79/b, 79/c apo paragrafi i tretë i nenit 100.”.

Neni 13

Neni 74 ndryshohet si më poshtë:

“Vrasjet, zhdukja me forcë, shfarosjet, kthimi në skllëvër, internimet dhe dëbimet, si dhe çdo lloj torture ose dhune tjetër njerëzore, të kryera, sipas një plani konkret të paramenduar, ose në mënyrë sistematike, kundër një grupi të popullsisë civile, për motive politike, ideologjike, raciale, etnike e fetare dënohen jo më pak se pesëmbëdhjetë vjet ose me burgim të përjetshëm.”.

Neni 14

Në nenin 78, paragrafi i dytë ndryshohet si më poshtë:

“Vrasja e kryer për interes apo hakmarrje dënohet me burgim jo më pak se njëzet vjet ose me burgim të përjetshëm.”.

Neni 15

Pas nenit 78 shtohet neni 78/a me këtë përmbajtje:

“Neni 78/a

Vrasja për gjakmarrje

Vrasja me dashje për gjakmarrje dënohet me burgim jo më pak se tridhjetë vjet ose me burgim të përjetshëm.”.

Neni 16

Pas nenit 79 shtohen nenet 79/a, 79/b dhe 79/c me këtë përmbajtje:

“Neni 79/a

Vrasja e funksionarëve publikë

Vrasja me dashje e deputetit, gjyqtarit, prokurorit, avokatit, ushtarakut apo e funksionarëve të tjerë publikë, gjatë detyrës ose për shkak të saj, kur cilësitë e viktimës janë të dukshme ose të njohura, dënohet me burgim jo më pak se tridhjetë vjet ose me burgim të përjetshëm.

Neni 79/b

Vrasja e punonjësve të Policisë së Shtetit

Vrasja me dashje e punonjësve të Policisë së Shtetit, gjatë detyrës ose për shkak të saj, kur cilësitë e viktimës janë të dukshme ose të njohura, dënohet me burgim jo më pak se tridhjetë vjet ose me burgim të përjetshëm.

Neni 79/c

Vrasja për shkak të marrëdhënieve familjare

Vrasja me dashje e personit që është bashkëshort, ish-bashkëshort, bashkëjetues apo ish-bashkëjetues, gjini e afërt ose krushqi e afërt me autorin e veprës penale, dënohet me burgim jo më pak se njëzet vjet ose me burgim të përjetshëm.”.

Neni 17

Në nenin 81, fjalët “përbën kundërvajtje penale dhe dënohet me gjobë ose me burgim gjer në dy vjet” zëvendësohen me fjalët “dënohet me burgim deri në pesë vjet”.

Neni 18

Në nenin 88, paragrafi i dytë ndryshohet si më poshtë:

“Po kjo veprë, kur është kryer kundër disa personave, kundër personit që është bashkëshort, ish-bashkëshort, bashkëjetues apo ish-bashkëjetues, gjini e afërt ose krushqi e afërt me autorin e veprës penale, ose kur ka sjellë si pasojë vdekjen, dënohet me burgim nga pesë deri në pesëmbëdhjetë vjet.”.

Neni 19

Në nenin 99, fjalët “në vartësi materiale apo çfarëdolloj vartësie tjetër, dënohet me gjobë ose me burgim gjer në pesë vjet” zëvendësohen me fjalët “në varësi apo nga personi me të cilin ka marrëdhënie familjare ose bashkëjetese, dënohet me burgim nga tre deri në shtatë vjet”.

Neni 20

Në nenin 100 bëhen këto ndryshime:

a) Në paragrafin e dytë fjalët “dënohet me burgim nga pesëmbëdhjetë gjer në njëzet e pesë vjet” zëvendësohen me fjalët “dënohet me burgim jo më pak se njëzet e pesë vjet”.

b) Në paragrafin e tretë fjalët “dënohet me burgim jo më pak se njëzet vjet” zëvendësohen me fjalët “dënohet me burgim jo më pak se tridhjetë vjet ose me burgim të përjetshëm”.

Neni 21

Në nenin 102, paragrafi i parë ndryshohet si më poshtë:

“Kryerja e marrëdhënieve seksuale me dhunë, me të rritura ose midis bashkëshortëve apo bashkëjetuesve, pa pëlqimin e njërit prej tyre, dënohet me burgim nga tre gjer në dhjetë vjet.”.

Neni 22

Pas nenit 107 shtohet neni 107/a me këtë përmbajtje:

“Neni 107/a Dhuna seksuale

Ushtrimi i dhunës seksuale, nëpërmjet kryerjes së veprimeve me natyrë seksuale në trupin e një personi tjetër me objekte, përbën vepër penale dhe dënohet me burgim nga tre deri në shtatë vjet.

Kur kjo vepër kryhet në bashkëpunim, kundër disa personave, më shumë se një herë, ose kundër fëmijëve të moshës katërmëdhjetë deri në tetëmbëdhjetë vjeç dënohet me burgim nga pesë deri në pesëmbëdhjetë vjet.

Kur kjo vepër kryhet ndaj një të mituri që nuk ka arritur moshën katërmëdhjetë vjeç apo një të mituri që nuk ka arritur pjekurinë seksuale, pavarësisht nëse kryhet me dhunë apo jo, dënohet me burgim jo më pak se njëzet vjet.

Kur kjo vepër ka sjellë si pasojë vdekjen ose vetëvrasjen e të dëmtuarit dënohet me burgim jo më pak se njëzet e pesë vjet.”.

Neni 23

Në nenin 108, pas paragrafit të parë shtohen paragrafët me këtë përmbajtje:

“Po kjo vepër, kur kryhet ndaj një të mituri që nuk ka arritur moshën katërmëdhjetë vjeç, me të cilin autori ka marrëdhënie familjare, dënohet me burgim nga pesë deri në dhjetë vjet.”.

Përfshirja e qëllimshme si dëshmitar, në veprime me natyrë seksuale, e një të mituri që nuk ka arritur moshën katërmëdhjetë vjeç apo i një të mituri që nuk ka arritur pjekurinë seksuale, përbën vepër penale dhe dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.

Propozimi i bërë nga një i rritur, me çdo mjet ose formë, për të takuar një të mitur që nuk ka arritur moshën katërmëdhjetë vjeç apo një të mitur që nuk ka arritur pjekurinë seksuale, me qëllim kryerjen e ndonjëres nga veprat penale të parashikuara në këtë seksion apo në seksionin VIII të kreut II të këtij Kodi, përbën vepër penale dhe dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.”.

Neni 24

Pas nenit 108 shtohet neni 108/a me këtë përmbajtje:

**“Neni 108/a
Ngacmimi seksual**

Kryerja e sjelljeve me natyrë seksuale, që cenojnë dinjitetin e një personi, me çdo mjet ose formë, duke krijuar një mjedis kërcënues, armiqësor, degradues, poshtërues ose ofendues, përbën vepër penale dhe dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.

Kur kjo vepër kryhet në bashkëpunim, kundër disa personave, më shumë se një herë, ose kundër fëmijëve, dënohet me burgim nga tre deri në shtatë vjet.”.

Neni 25

Pas nenit 109/b shtohet neni 109/c me këtë përmbajtje:

**“Neni 109/c
Zhdukja me forcë**

Zhdukja me forcë, nëpërmjet arrestimit, burgimit, rrëmbimit ose çdo forme tjetër heqjeje lirie të personit, nga funksionarët publikë apo nga persona që veprojnë me autorizimin, mbështetjen ose miratimin e tyre, shoqëruar me mospranimin e faktit të heqjes së lirisë apo me fshehjen e fatit të personit ose vendit në të cilin ndodhet ai, duke i mohuar ndihmën dhe mbrojtjen e nevojshme, sipas ligjit, përbën vepër penale dhe dënohet me burgim nga shtatë deri në pesëmbëdhjetë vjet.

Eprori që:

a) ka dijeni që vartës të vendosur nën autoritetin dhe kontrollin e tij efektiv po kryejnë ose do të kryejnë zhdukje me forcë, ose nuk merr parasysh të dhëna dhe informacione që e tregojnë qartë këtë fakt;

b) ushtron përgjegjësinë dhe kontrollin e tij efektiv mbi veprimtaritë me të cilat është lidhur zhdukja me forcë; apo

c) nuk ka marrë të gjitha masat e nevojshme dhe të arsyeshme që janë në kompetencën e tij për të penguar ose ndëshkuar personin që jep autorizimin, mbështetjen dhe miratimin e zhdukjes me forcë, ose për t'ia dërguar çështjen organeve kompetente të ndjekjes penale, dënohet me burgim nga tre deri në shtatë vjet.

Kur kjo vepër kryhet kundër fëmijëve, grave shtatzëna ose personave që, për shkaqe të ndryshme, nuk mund të mbrohen, apo shoqërohet me vuajtje të rënda fizike, kryhet në bashkëpunim, kundër disa personave ose më shumë se një herë, dënohet me burgim nga dhjetë deri në njëzet vjet.

Kur kjo vepër ka sjellë si pasojë vdekjen e personit, dënohet me burgim jo më pak se tridhjetë vjet ose me burgim të përjetshëm.

Marrja e paligjshme e fëmijëve që janë subjekt i një zhdukjeje me forcë, ose e fëmijëve, babai, nëna ose përfaqësuesi ligjor i të cilëve është bërë subjekt i një zhdukjeje me forcë, apo e fëmijëve të lindur gjatë periudhës së zhdukjes me forcë, përbën vepër penale dhe dënohet me burgim nga pesë deri në dhjetë vjet.”.

Neni 26

Në nenin 110/a bëhen këto ndryshime:

a) Titulli i nenit ndryshohet si më poshtë:

“Trafikimi i personave të rritur”

b) Në paragrafin e parë fjalët “dënohen me burgim nga pesë deri në pesëmbëdhjetë vjet dhe me gjobë nga dy milionë deri në pesë milionë lekë” zëvendësohen me fjalët “si brenda dhe jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, dënohen me burgim nga tetë deri në pesëmbëdhjetë vjet”.

c) Pas paragrafit të parë shtohet një paragraf me këtë përmbajtje:

“Kur kjo vepër kryhet ndaj një personi të rritur të gjinisë femërore dënohet me burgim nga dhjetë deri në pesëmbëdhjetë vjet.”.

ç) Paragrafi i tretë ndryshohet si më poshtë:

“Kur kjo vepër kryhet në bashkëpunim, më shumë se një herë, shoqërohet me keqtrajtimin dhe detyrimin me dhunë fizike a psikike ndaj të dëmtuarit, për të kryer veprime të ndryshme, sjell pasoja të rënda për shëndetin, ose rrezikon jetën e tij, dënohet me burgim jo më pak se pesëmbëdhjetë vjet.”.

Neni 27

Pas nenit 110/a shtohen nenet 110/b dhe 110/c me këtë përmbajtje:

“Neni 110/b

Përfitimi apo përdorimi i shërbimeve të ofruar nga personat e trafikuar

Përfitimi apo përdorimi i shërbimeve të ofruar nga personat e trafikuar, apo i shërbimeve që janë objekt i shfrytëzimit nga trafikimi, duke pasur dijeni që personi është i trafikuar, dënohet me burgim nga dy deri në pesë vjet.

Kur kjo vepër kryhet ndaj një fëmije dënohet me burgim nga tre deri në shtatë vjet.

Neni 110/c

Veprimet që lehtësojnë trafikimin

Falsifikimi, zotërimi ose sigurimi i dokumentit të identitetit, i pasaportave, i vizave ose i dokumenteve të tjera të udhëtimit apo mbajtja, heqja, fshehja, dëmtimi ose shkatërrimi i tyre, që kanë shërbyer për trafikimin e personave të rritur, por pa pasur dijeni për këtë fakt, përbën vepër penale dhe dënohet me burgim nga dy deri në pesë vjet.

Po kjo vepër, kur kryhet në bashkëpunim, më shumë se një herë, apo është kryer nga personi që ka për detyrë të lëshojë letërnjoftimin, pasaportën, vizën apo dokumentin e udhëtimit, ose ka mundësuar trafikimin e fëmijëve, dënohet me burgim nga katër deri në tetë vjet.

Po kjo vepër, kur ka sjellë pasoja të rënda, dënohet me burgim jo më pak se pesë vjet.”.

Neni 28

Neni 114 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 114

Shfrytëzimi i prostitucionit

Shtytja, ndërmjetësimi ose marrja shpërblim për ushtrimin e prostitucionit dënohet me burgim nga dy deri në pesë vjet.

Po kjo vepër, kur kryhet me të mitur, ndaj disa personave, me persona me të cilët ekzistojnë lidhje të afërta gjinie, krushqie, kujdestarie, apo duke përfutur nga raportet zyrtare, ose kryhet në bashkëpunim apo më shumë se një herë, ose nga persona të ngarkuara me funksione shtetërore dhe publike, dënohet me burgim nga shtatë deri në pesëmbëdhjetë vjet.”.

Neni 29

Neni 117 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 117
Pornografia

Prodhimi, shpërndarja, reklamimi, importimi, shitja e botimi i materialeve pornografike në mjediset ku ka fëmijë, me çdo mjet ose formë, përbëjnë kundërvajtje penale dhe dënohen me burgim deri në dy vjet.

Prodhimi, importimi, ofrimi, vënia në dispozicion, shpërndarja, transmetimi, përdorimi ose posedimi i pornografisë së fëmijëve, si dhe krijimi i aksesit në mënyrë të vetëdijshme në të, me çdo mjet ose formë, dënohet me burgim nga tre deri në dhjetë vjet.

Rekrutimi, përdorimi, shtrëngimi, ose bindja e një fëmije, për të marrë pjesë në shfaqje pornografike, ose marrja pjesë në shfaqje pornografike që përfshijnë fëmijët, dënohet me burgim nga pesë deri në dhjetë vjet.”.

Neni 30

Në nenin 124/b, paragrafi i dytë ndryshohet si më poshtë:

“Detyrimi, shfrytëzimi, shtytja ose përdorimi i të miturit për të punuar, për të siguruar të ardhura, për të lypur apo për të kryer veprime që dëmtojnë zhvillimin e tij mendor dhe/ose fizik, apo arsimimin e tij, dënohet me burgim nga dy deri në pesë vjet.”.

Neni 31

Në nenin 128/b paragrafi i parë, fjalët “dënohen me burgim nga shtatë deri në pesëmbëdhjetë vjet dhe me gjobë nga katër milionë deri në gjashtë milionë lekë” zëvendësohen me fjalët “dënohen me burgim nga dhjetë deri në njëzet vjet”.

Neni 32

Neni 130 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 130
**Shtrëngimi apo pengimi për të bashkëjetuar ose për të lidhur
apo zgjidhur martesë**

Shtrëngimi apo pengimi për të filluar ose vazhduar bashkëjetesën, ose shtrëngimi për të lidhur apo zgjidhur martesën, përbën kundërvajtje penale dhe dënohet me gjobë ose me burgim gjer në tre muaj.

Kërkesa e qëllimshme ndaj një të rrituri ose fëmije për të shkuar jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, me qëllim detyrimin e tij për të lidhur martesë, përbën kundërvajtje penale dhe dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre muaj.”.

Neni 33

Në nenin 130/a, paragrafi i fundit ndryshohet si më poshtë:

“Po këto vepra, të kryera në mënyrë të përsëritur, ose në praninë e fëmijëve, dënohen nga një deri në pesë vjet.”.

Neni 34

Pas nenit 137 shtohet neni 137/a me këtë përmbajtje:

“Neni 137/a

Vjedhja e rrjetit të komunikimeve elektronike

Vjedhja e rrjetit të komunikimeve elektronike dënohet me burgim deri në tre vjet.

Po kjo vepër, kur kryhet në bashkëpunim, më shumë se një herë, ose ka sjellë pasoja të rënda, dënohet me burgim nga tre deri në shtatë vjet.”.

Neni 35

Pas nenit 144 shtohet neni 144/a me këtë përmbajtje:

“Neni 144/a

Krijimi i skemave mashtruese lidhur me tatimin mbi vlerën e shtuar

Organizimi dhe vënia në funksionim e skemave mashtruese, me qëllim fitimin material për vete apo për të tjerët, nëpërmjet mospagimit, apo përfitimit të kreditimit ose rimbursimit të tatimit mbi vlerën e shtuar, dënohet me burgim nga tre deri në dhjetë vjet.”.

Neni 36

Neni 180 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 180

Fshehja e të ardhurave

“Fshehja apo shmangia nga pagimi e detyrimeve tatimore, nëpërmjet mosdorëzimit të dokumenteve ose mosdeklarimit të të dhënave të nevojshme, sipas legjislacionit në fuqi, dorëzimi i dokumenteve të falsifikuara, apo deklaratave ose informacioneve të rreme, me qëllim fitimin material, për vete apo për të tjerët, përmes përlllogaritjes së pasaktë të shumës së tatimit, taksës, apo kontributit, përbën vepër penale dhe dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

Kur kjo vepër kryhet me qëllim fshehjen apo shmangien nga pagimi të një detyrimi tatimor me vlerë më të lartë se pesë milionë lekë, dënohet me burgim nga dy deri në pesë vjet.

Kur kjo vepër kryhet me qëllim fshehjen apo shmangien nga pagimi të një detyrimi tatimor me vlerë më të lartë se tetë milionë lekë, dënohet me burgim nga katër deri në tetë vjet.”.

Neni 37

Pas nenit 182 shtohet neni 182/a me këtë përmbajtje:

“Neni 182/a

Prishja e shenjave të bllokimit apo pezullimit të veprimtarisë tregtare

Prishja me dashje e shenjave dalluese të vendosura nga administrata tatimore për bllokimin apo pezullimin e veprimtarisë tregtare, apo ushtrimi i veprimtarisë tregtare pas njoftimit të vendimit të administratës tatimore për bllokimin apo pezullimin e saj, përbën kundërvajtje penale dhe dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.”.

Neni 38

Në nenin 206/a bëhen këto ndryshime:

a) Në paragrafin e parë, fjalët “nga tre deri në pesë vjet dhe me gjobë nga 500 000 (pesëqind mijë) lekë deri në 1 000 000 (një milion) lekë” zëvendësohen me fjalët “nga pesë deri në tetë vjet”.

b) Në paragrafin e dytë, fjalët “nga tre deri në dhjetë vjet dhe me gjobë nga 500 000 (pesëqind mijë) lekë deri në 1 000 000 (një milion) lekë” zëvendësohen me fjalët “nga pesë deri në pesëmbëdhjetë vjet”.

c) Në paragrafin e tretë, fjalët “nga pesë deri në pesëmbëdhjetë vjet dhe me gjobë nga 1 000 000 (një milion) lekë deri në 2 000 000 (dy milionë) lekë” zëvendësohen me fjalët “nga dhjetë deri në njëzet vjet”.

Neni 39

Në nenin 206/b bëhen këto ndryshime:

a) Në paragrafin e parë, fjalët “nga një deri në tre vjet” zëvendësohen me fjalët “nga dy deri në pesë vjet”.

b) Në paragrafin e dytë, fjalët “nga dy deri në pesë vjet” zëvendësohen me fjalët “nga tre deri në tetë vjet”.

Neni 40

Në nenin 253, pas fjalës “seksi” shtohen fjalët “orientimi seksual ose identiteti gjinor”.

Neni 41

Neni 265 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 265

Nxitja e urrejtjes ose grindjeve

Nxitja e urrejtjes dhe e grindjeve, për shkak të racës, etnisë, fesë ose orientimit seksual, si dhe përgatitja, përhapja ose ruajtja, me qëllim përhapjen e shkrimeve me përmbajtje të tilla, e kryer me çdo mjet ose formë, dënohet me burgim nga dy deri në dhjetë vjet.”.

Neni 42

Në nenin 266, fjalët “me gjobë ose me burgim gjer në pesë vjet” zëvendësohen me fjalët “dënohet me burgim nga dy deri në tetë vjet”.

Neni 43

Neni 278 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 278

Prodhimi dhe mbajtja pa leje e armëve luftarake dhe e municionit

Prodhimi i armëve dhe i municioneve luftarake, lëndëve plasëse, i bombave apo minave, pa lejen e organeve kompetente shtetërore, dënohet me burgim nga pesë deri në pesëmbëdhjetë vjet.

Mbajtja e municioneve luftarake, pa lejen e organeve kompetente shtetërore, përbën kundërvajtje penale dhe dënohet me gjobë ose me burgim deri në dy vjet.

Mbajtja e armëve, i bombave apo minave ose lëndëve plasëse në banesë, pa lejen e organeve kompetente shtetërore, dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.

Mbajtja e armëve, i bombave apo minave, ose lëndëve plasëse në automjete apo në çdo mjet tjetër të motorizuar, në mjedise publike ose në mjedise të hapura për publikun, pa lejen e organeve kompetente shtetërore, dënohet me burgim nga shtatë deri në pesëmbëdhjetë vjet.

Kur vepra penale kryhet në sasi të mëdha, në bashkëpunim, më shumë se një herë, ose ka sjellë pasoja të rënda, dënohet me burgim nga dhjetë deri në njëzet vjet.”.

Neni 44

Në nenin 278/a, pas fjalëve “i armëve dhe municionit luftarak,” shtohen fjalët “ose i pjesëve përbërëse të tyre.”.

Neni 45

Neni 279 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 279

Prodhimi, mbajtja, blerja apo shitja pa leje e armëve të ftohta

Prodhimi, mbajtja, blerja apo shitja, e armëve të ftohta si shpatat, bajonetat, thikat dhe mjete të tjera të përgatitura e të destinuara posaçërisht për sulm kundër personave ose për vetëmbrojtje, pa lejen e organeve kompetente, dënohen me gjobë ose me burgim deri në tre vjet.

Mbajtja, blerja apo shitja në automjete apo në çdo mjet tjetër të motorizuar, në mjedise publike ose në mjedise të hapura për publikun, e armëve të ftohta si shpatat, bajonetat, thikat dhe mjete të tjera të përgatitura e të destinuara posaçërisht për sulm kundër personave ose për vetëmbrojtje, pa lejen e organeve kompetente, dënohen me burgim nga tre deri në tetë vjet.”.

Neni 46

Neni 290 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 290

Shkelja e rregullave të qarkullimit rrugor

Shkelja e rregullave të qarkullimit rrugor, kur ka shkaktuar plagosjen e lehtë të disa personave, dënohet me gjobë ose me burgim deri në një vit.

Shkelja e rregullave të qarkullimit rrugor, kur ka shkaktuar plagosjen e rëndë të një personi, dënohet me burgim nga një deri në pesë vjet.

Shkelja e rregullave të qarkullimit rrugor, kur ka shkaktuar vdekjen e një personi, dënohet me burgim nga dy deri në dhjetë vjet.

Kur nga vepra penale është shkaktuar vdekja ose plagosja e rëndë e disa personave, dënohet me burgim nga pesë deri në njëzet vjet.”.

Neni 47

Neni 291 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 291

Drejtimi i automjeteve në mënyrë të parregullt

Drejtimi i automjeteve apo mjeteve të tjera të motorizuara në gjendje të dehur, nën efektin e lëndëve narkotike, apo pa dëshminë përkatëse të aftësisë, dënohet me burgim deri në tre vjet.”.

Neni 48
Shfuqizime

1. Neni 79 shkronja “c”, nenet 114/a, 114/ b, 245/2 dhe 284/b shfuqizohen.
2. Në nenet 83/a, 83/b, 109, 109/b, 110/a, 124/a, 128/b, 135, 143/b, 164/a, 164/b, 186, 189, 197/a, 230/a, 230/b, 230/c, 230/ç, 230/d, 244, 244/a, 245, 245/1, 248, 248/a, 259, 259/a, 260, 287, 287/a, 287/b, 298, 312, 319, 319/a, 319/b, 319/c, 319/ ç, 319/d, 319/dh, 319/e, 326, 326/a dhe 331, pjesa që parashikon edhe dënimin me gjobë, si dënim kryesor, krahas dënimit me burgim, shfuqizohet.

Neni 49

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 2.5.2013

**Shpallur me dekretin nr. 8176, datë 14.5.2013 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bujar Nishani**

LIGJ
Nr. 145/2013

**PËR DISA NDRYSHIME NË LIGJIN NR. 7905, DATË 21.3.1995 “KODI I PROCEDURËS
PENALE I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË”, TË NDRYSHUAR**

Në mbështetje të neneve 81 pika 2 shkronja “d” dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në ligjin nr. 7905, datë 21.3.1995 “Kodi i Procedurës Penale i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, bëhen këto ndryshime:

Neni 1

Në nenin 75/a bëhen ndryshimet si më poshtë:

- a) Fjalët “79 shkronjat c dhe ç” zëvendësohen me fjalët “78/a, 79 shkronja “ç”, 79/a, 79/b, 79/c”.
- b) Numri 114/b hiqet.

Neni 2

Në nenin 406, pika 1 ndryshohet si më poshtë:

“1. Kur jep vendim dënimi gjykata e ul dënimin me burgim ose gjobë me një të tretën. Dënimi me burgim të përjetshëm zëvendësohet me tridhjetë e pesë vjet burgim.”.

Neni 3

Pavarësisht ndryshimeve, sipas nenit 1 të këtij ligji, procedimet penale të filluara përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji do të gjykohen nga gjykata që ka kompetencën lëndore, sipas legjislacionit në fuqi në momentin e kryerjes së veprës penale.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 2.5.2013

**Shpallur me dekretin nr. 8177, datë 14.5.2013 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bujar Nishani**

Abonimet vjetore për Fletoren Zyrtare mund të bëhen pranë Postës Shqiptare ose pranë Qendrës së Botimeve Zyrtare, në adresën: Bulevardi “Gjergj Fishta”, mbrapa ish-ekspozitës “Shqipëria Sot”, tel: 04 24 27 007.

Hyri në shtyp më 20.5.2013
Doli nga shtypi më 20.5.2013

	Formati: 61x86/8
--	------------------

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2013

Çmimi 48 lekë